1893 — 1973
80 років
Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
(201) 434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
(212) BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXX. Ч. 20. ЧЕТВЕР, 1-го ЛЮТОГО 1973 ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK THURSDAY, FEBRUARY 1, 1973 No. 20. VOL. LXXX.

ГАРВАРД ОФІЦІЯЛЬНО ПОТВЕРДЖУЄ ВСТАНОВЛЕННЯ ТРЬОХ КАТЕДР УКРАЇНСЬКИХ СТУДІЙ, ЗАПОВІДАЄ СТВОРЕННЯ ДОСЛІДНОГО ІНСТИТУТУ В НАЙБЛИЖЧОМУ ЧАСІ

ПРЕЗИДЕНТ ГАРВАРДУ ВИСЛОВЛЮЄ ПОДИВ І ПРИЗНАННЯ УКРАЇНСЬКІЙ ГРОМАДІ

Кембридж, Масс. — „Я був дуже радий, як довідався від декана Джона Данлопа з факультету гуманістичних студій та від професора Омеляна Пріцака, голови Комітету Українських Студій, що Фонд Катедр Українознавства, якого Ви є президентом, успішно завершив свою кампанію збірки фондів та що повна сума $1,800,000.00, потрібна на фундацію трьох катедр українських студій в Гарварді, була передана університетові. Ця фундація запевнює на постійно (in perpetuity) діяння професур української історії, української літератури і української лінгвістики" — сказано в листі президента Гарварду д-ра Дерека С. Бока, скерованого до президента Фонду Катедр Українознавства мґра Степана Хемича, датованому 26-го січня 1973 р. та переданому йому особисто президентом д-ром Боком під час зустрічі в понеділок, 29-го січня. В дальшому в листі д-р Бок пише:

„Я ґратулюю Вам за це видатне досягнення і я гордий з того, що цей Університет твердо встановив програму українських студій. Я бажаю також за Вашим посередництвом передати запевнення вдячности Університету всім тисячам жертводавців, Вашим співпрацівникам у Фонді Катедри Українознавства та всім американсько-українським інституціям, які допомогли у цій Вашій кампанії.

„Я з вдячністю довідався, що цей успішний задум започаткували американські студенти українського походження, які — в цьому дуже конструктивному проєкті — дали приклад того, що можна здобути солідну фундацію для студій з етнічним підложжям.

„Довідавшись про Вашу рішучість продовжувати Вашу працю для фундації Українського Дослідного Інституту, я гаряче піддержую цю кампанію і я твердо переконаний, що такий Інститут, разом з уже уфундованими трьома професурами, запевнить постійний розвиток української науки. Я був радий довідавшись, що Ви плянуєте досягнути цю мету в 1976-ому році у двістіліття Американської Незалежности та в цей видатний спосіб заманіфестувати місце американців українського походження в нашій суспільності.

„Як Вам відомо, декан Данлоп призначив будинок при 7 Divinity Avenue для приміщення майбутнього Українського Дослідного Інституту в нашому Університеті. У зв'язку з цим я вітаю ініціятиву та готовість нашої Української громади допомогти пристосувати цей будинок до потреб Українського Дослідного Інституту.

Вам могло б бути цікаво довідатись, що з уваги на те, що група Гарвардських науковців готова працювати в українських студіях, я запропоную на найближчому засіданні [Гарвардської] Корпорації, щоб ми офіціяльно проголосили створення Українського Дослідного Інституту та найменували його директора.

„На закінчення я бажав би ще раз висловити мій подив за те, що Ви вчинили та побажати Вам великого успіху в праці, яку Ви рішені продовжувати" — кінчить президент Гарварду проф. д-р Дерек С. Бок свого листа, фотостатичну копію оригіналу якого подано побіч.

Подробиці зустрічі представників ФКУ та громади з президентом Гарварду будуть подані, разом зі світлинами, в найближчих числах „Свободи".

Проф. д-р Дерек С. Бок
Президент Гарварду

Проф. д-р Омелян Пріцак,
Голова Гарвардського Комітету Українських Студій

Мґр Степан Хемич,
Президент Фонду Катедр Українознавства

HARVARD UNIVERSITY

OFFICE OF THE PRESIDENT

MASSACHUSETTS HALL
CAMBRIDGE, MASSACHUSETTS 02138

January 26, 1973

Dear Mr. Chemych:

I was very pleased to hear from Dean John T. Dunlop of the Faculty of Arts and Sciences and Professor Omeljan Pritsak, Chairman of the Committee on Ukrainian Studies, that the Ukrainian Studies Chair Fund of which you are President had successfully completed its fund-raising campaign and the entire sum of $1,800,000 needed to endow at Harvard three chairs in Ukrainian Studies has been transferred to the University. This endowment assures the activity of professorships in Ukrainian history, Ukrainian literature, and Ukrainian linguistics at this University in perpetuity.

I congratulate you on this outstanding achievement and am proud that this University has a firmly established program in Ukrainian Studies. I also wish to convey through you the University's appreciation to all the thousands of donors, to your co-workers in the Ukrainian Studies Chair Fund, and to all the Ukrainian-American institutions which have helped you in the campaign.

I was gratified to learn that this successful undertaking was initiated by American students of Ukrainian descent who, in this very constructive project, established an example of how a solid foundation for the study of ethnic background can be achieved.

Learning of your determination to continue your work in order to endow a Ukrainian Research Institute, I warmly endorse this campaign and am firmly convinced that such an Institute together with the three professorships already endowed will assure the continued development of Ukrainian scholarship. I am happy to learn that you plan to achieve this goal by 1976, the two-hundredth anniversary of American independence, and in this outstanding way to manifest the place of Americans of Ukrainian descent in our society.

As you know, Dean Dunlop has assigned a building at 7 Divinity Avenue which will house the future Ukrainian Research Institute of our University. In this connection I welcome the initiative and readiness of our Ukrainian community to help adapt this building to the needs of the Ukrainian Research Institute.

You may be interested to know that since a group of Harvard scholars is ready to work in Ukrainian Studies, I will suggest at the next meeting of the Corporation that we officially announce the creation of the Ukrainian Research Institute, and appoint its director.

In closing I would like once again to express my admiration for what you have done, and to wish you great success in the work that you are determined to continue.

Sincerely,

Derek C. Bok

Mr. Stephan Chemych
25 East 7th Street
New York, New York 10003

ПРОФ. ЛЕОНІДА ПЛЮЩА ЗАСУДЖЕНО В КИЄВІ НА БЕЗТЕРМІНОВЕ УВ'ЯЗНЕННЯ В БОЖЕВІЛЬНІ

Міжнародні пресові агенції повідомили з Києва, що там у вівторок 30-го січня совєтський „суд" визнав проф. д-ра Леоніда Плюща „божевільним" і засудив його на безтермінове ув'язнення в інституції для божевільних. У повідомленні агенції Ройтер у цій справі дослівно сказано:

„Київський суд у вівторок (30-го січня) визнав оборонця громадянських прав Леоніда Плюща за божевільного і засудив його на безтермінове ув'язнення в закладі для божевільних. — інформують з дисидентських джерел. Плющ, 33-літній математик з Києва, був заарештований у січні 1972 р. таємною поліцією і обвинувачений на підставі 62-го параграфу карного кодексу УССР, який забороняє антисовєтську діяльність. Психіятричний панель московського Інституту ім. Сербського вирішив у грудні, що Плющ є божевільний, кажучи, що він хворіє на схізофренію та „реформаторські ідеї". Дисиденти часто в минулому докоряли, що лікарі Інституту ім. Сербського співпрацють з КҐБ, запроторюючи політичних протестантів до психіятричних лікарень та закладів для божевільних. Дисиденти кажуть, що Плющ внесе відклик від засуду. Цей математик, напівінвалід, був у 1969-му році співзасновником Ініціятивної групи за людські права в Совєтському Союзі. Більшість активістів цієї не цілком зорганізованої групи від початку її активности, включно з московським істориком Петром Якіром, була заарештована за здогадну антисовєтську діяльність. З дисидентських джерел подають, що Плюща заарештовано правдоподібно у зв'язку із намаганням КҐБ розправитись із „Хронікою поточних подій", дисидентським журналом, який інформує про політичні судові процеси і арешти", — сказано в повідомленні „Ройтера". Подібну вістку подала також агенція „Юнайтед Прес Інтернешинел".

ПРЕЗИДЕНТ ЗАПОВІДАЄ ПОВІЛЬНІШИЙ РОЗВИТОК ЕКОНОМІКИ ЗСА

Вашинґтон. — Президент Ніксон передав Конгресові своє „Економічне звідомлення", в якому накреслив виглядн для американського господарства на 1973 рік. За словами Президента, 1973 рік буде „великим роком" в економічному житті країни, але ріст економіки мусить бути під дуже стислим наглядом, щоб знову не посилилися інфляційні тенденції. Адміністрація є приготована повністю використати повновласті щодо контролі економіки держави у випадку, коли виявиться, що інфляція починає загрожувати. Згідно зі звідомленням Президента, уряд передбачає продовжування посиленого економічного розвитку в ЗСА упродовж першої половини 1973 року, але плянує застосувати потрібні заходи, щоб цей розвиток сповільнити в другій половині року. Президент зокрема наголосив необхідність втримання рівня видатків, визначеного у його проєкті бюджету на 1973/74 роки. Президентська Рада економічних консультантів, яку очолює Герберт Стайн, у своєму річному звідомленні, що становить частину загального економічного звідомлення Президента, передбачає збільшення загального національного прибутку на 6¾% зменшення безробіття до 4.5%, а також втримання рівня інфляції на висоті 3%.

Брежнєв прославляє перемир'я у В'єтнамі

Москва. — Перший секретар компартії СССР і насправжній теперішній диктатор Сов. Союзу, Леонід Брежнєв, прославляв Паризький пакт про закінчення війни і відновлення миру у В'єтнамі, назвавши його зворотним пунктом у міжнародній ситуації, сприятливим для покращання взаємин СССР з ЗСА та заведення миру в усьому світі. Зокрема Брежнєв назвав Близький Схід з його загрозливим для світового миру напруженням. Перемир'я у В'єтнамі — казав Брежнєв — створює кращу атмосферу, бо В'єтнамська війна не тільки затруювала відносини на Півдні Азії, але й внеможливлювала співпрацю всіх заінтересованих країн. Брежнєв говорив про це у промові на бенкеті у честь делеґатів Північного В'єтнаму на Паризькій конференції про В'єтнам Ле Дука То, що переводив засекречені наради з Генр Кіссінджером, і північно-в'єтнамського міністра закордонних справ Нґуєна Дуй Тріня, які переїздили через Москву в дорозі до Ганою. Брежнєв не сказав виразно але натякнув, що Совєтський Союз відіграв позитивну ролю в осягненні порозуміння на нарадах Кісінджера з в'єтнамськими комуністами. Він підкреслив, що тепер, коли припинилося бомбардування Північного В'єтнаму, настав час для його відбудови.

Тим часом у Південному В'єтнамі ще не зовсім припинилися бої, але значно зменшилися. Воєнні дії стосувалися головно шляхів, що їх перерізали були комуністи і що їх очищували південно-в'єтнамські вояки. Також різні оселі, що їх інфільтрував був своїми людьми В'єтконг, позбулися тих комуністичних підривників. Припинювання боїв у Південному В'єтнамі діється самостійно, без впливу збоку Міжнародної Контрольної Комісії чи теж Комісії чотирьох воюючих у В'єтнамі сторін: всі ті два тіла, передбачені пактом про перемир'я, ще не змогли впорядкуватись і приступити до урядування з різних формальних причин.

До столиці Південного В'єтнаму Сайґону прибув у вівторок 30 січня — там була вже середа 31 січня — віце-президент Спіро Еґню, який в короткій промові після прилету туди підкреслив, що ЗСА будуть таким самим приятелем Південного В'єтнаму у мирі, як були союзником у війні, та що Америка визнає за одинокий леґальний уряд Південного В'єтнамі уряд президента Нґуєна Вана Тієу.

У 50-РІЧЧЯ ВЕЛИКОГО ОБМАНУ

У неділю 4-го лютого о год. 4-ій по пол. Управа Українського Народного Університету організує в будинку ОУВФ (315 Схід 10 вул.) в Ню Йорку публічне обговорення теми „50-річчя великого обману": як і для чого творилось СССР; 50-річна боротьба двох протиставних світів; від СССР до унітарного єдинодержавства з „єдиним радянським народом" замість націй. Тему насвітлюватимуть: проф. В. Стойко, д-р В. Савчак, проф. І. Вовчук. Керуватиме обговоренням д-р О. Соколишин.

Лава присяглих визнала винними МекКорда і Лідді

Вашинґтон. — 30 січня закінчилася тут судова розправа проти Джеймса В. МекКорда та Ґордона Лідді, обвинувачених у шпигуванні головної кватири Демократичної партії та її провідних діячів. Лава присяглих визнала обох обвинувачених винними у всіх точках обвинувального акту. Обом обвинуваченим грозить ув'язнення часом від 35 до 45 років. Як відомо, всіх обвинувачених у шпигунстві Демократичної партії було сім осіб. П'ять обвинувачених визнали себе винними і тепер очікують засуду. Їм також грозить довголітнє ув'язнення. Лідді та МекКорд займали визначні становища у Комітеті для перевибору Президента. Ґордон Лідді, за професією адвокат, був дорадником Комітету для перевибору Президента, а Джеймс МекКорд, кол. службовець Центральної Розвідчої Служби, відповідав за безпеку в системі цього ж Комітету.

Головна Управа „Самопомочі" відбула наради, розділила $3,200 допомог

Ню Йорк. — Головна Управа Об'єднання Українців в Америці „Самопоміч" на своїй першій нараді в 1973 році, що відбулася тут 28-го січня, схвалила розподіл допомог з фондів Суспільної Опіки на загальну суму $3,200 потребуючим українцям по різних країнах світу, в тому теж на виховання та освіту молоді, а після вислухання звітів членів Президії і референтів уточнила пляни дальшої праці Головної Управи та Відділів. Допомоги розділено потребуючим українцям у таких сумах: УМСХ Мюнхен — $1,000, Бразилія — $500, Польща — $500, Арґентина — $100, молодечі табори в Бельгії — $200, Пласту — $150, СУМА — $150 та ОДВУ — $150, Рідна Школа в Мюнхені — $200, Школа Українознавства „Самопомочі" — $150 і українські теологи в Зальцбурґу — $100. В нарадах, якими проводив голова ГУ дир. Степан Спринський, взяли участь: мґр Є.

(Закінчення на стор. 5-ій)

Бандити важко поранили сенатора Стенніса

Вашинґтон. — Цей факт, що вулиці великих американських міст перестали бути безпечні не тільки вже для пересічних громадян, але також для високих державних і політичних діячів, знайшов своє чергове підтвердження у бандитському нападі на 71-річного сенатора ЗСА, Джона С. Стенніса, якого не тільки пограбовано перед його власним домом у Вашинґтоні, але також поранено револьверовими пострілами. Трагедія цього факту може вже не стільки у самій грабежі, але в цьому, що, забравши в сенатора його портфель, годинник і 25 центів, бандити заявили, що „ми тепер тебе застрілимо" та віддали до сенатора декілька пострілів. Згідно з зізнаннями сенатора Стенніса, напад на нього вчинили два молоді неґри. Сенатора Стенніса поранено в ногу та прострілено лівий бік грудей. Він зараз находиться у загрозливому стані у військовій лікарні Валтера Ріда. Поліція пошукує за бандитами, а президент Р. Ніксон дав доручення ФБАй докласти всіх зусиль, щоб віднайти злочинців.

ОЛЕНІ НА ПОЛІССІ

„Більш як 1000-кілометрову подорож з Криму на Житомирщину зробили в спеціяльних машинах 60 „благородних оленів", повідомила „Молодь України" з 27 січня. На Житомирщині, у Новгород - Волинських лісах живуть тепер дикі кабани, лосі, козулі, бобри на Тетереві, Ужі, Ірші та ін. річках, і навіть на струмках без лиса.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Прикрі ощадності

Зголошений президентом Ніксоном до Конгресу бюджет на рік 1974 в сумі 268,700.000.000 дол. негайно викликав — як цього напевно сподівався сам Президент — голоси признання, але й гострої критики. Загально вважають, що цей бюджет — це своєрідний виклик теперішньому Конгресові з його демократичною більшістю, тому що у тому Конгресі перевагу має тенденція сприяти програмі „великого суспільства" — як її окреслив недавно померлий президент Линдон Джансон, а у бюджеті Ніксона переводиться найбільші ощадності саме в ділянках мешкального будівництва, шкільництва, соціяльної опіки, шпитальництва, будови доріг і споріднених цілей. У новому бюджеті зредуковано або зовсім скреслено видатки на передбачених раніше 115 програм з внутрішнього крайового ринку. Залишиться ще бюджетовий дефіцит на 12,700.000.000 дол., проте на половину менший, як він був у цьому році. Президент твердить, що в 1978 році прибутки з податків перевищать видатки на 35 більйонів, і що тоді зникне в ЗСА безробіття. Єдина потіха громадян поки що та, що не будуть підвищені державні податки.

Ощадності, що їх вимагає Президент, безумовно болючі, особливо для старших віком осіб та хворих, які хочуть більшої, а не меншої опіки від держави. Тому їхні симпатії будуть з тими, які критикують ті реформи. Алеж, з другого боку, Президент слушно апелює до „здорового глузду" законодавців і загалу, що господарити можна тільки в межах реальної спроможности і не можна жити понад стан. В одному особливо треба признати слушність новому бюджетові: понад 91-більйоновому видаткові на потреби оборони ,себто саме тій позиції, яку найбільше критикують ліберальні, наставлені на суспільні потреби законодавці. Президент Ніксон дипломатично виправдує потребу великих збройних сил, як найкращого аргументу у переговорах за конференційним столом. Насправді річ не в актуальних мирових переговорах, а в безперервній загрозі совєтського агресивного імперіялізму. Високий бюджет на оборону, головно на досліди нових родів зброї — це доказ, що Ричард Ніксон і члени його Уряду здають собі справу з реальної вартости „співіснування".

Зразок совпропаґанди

Про те, що таке совєтська пропаґанда — написано вже багато. Не тільки у світі, але й у самому СССР добре орієнтуються в тому, чого вона варта, знають її методи й засоби, хоч і трапляється ще чимало людей, в тому числі й провідних політиків та публіцистів, які беруть на віру все те, що подають їм совєтські „інформаційні" агенції.

Характеристичний приклад того, до яких абсурдних вигадок вдається совєтська пропаґанда, виявлено останнім часом в самому ж таки Совєтському Союзі. В газеті „Труд", органі Всесоюзної Ради Професійних Спілок СССР Некрасовку, московський „Журналіст" не відважився появився репортаж про „буйний розвиток, розквіт і величні досягнення рибальської оселі Некрасовка на острові Сахалін над Охотським морем". Поетичними словами виведено в репортажі цю оселю із цілими кварталами новозбудованих домів і крамниць, поперерізувану асфальтовими стяжками вулиць, із численними рибальськими човнами, що повертаються кожного дня з моря, навантажені багатющим виловом риби. Щоб підкреслити, як блискучо розвинулася ця оселя в порівнянні з колишніми часами, у репортажі сказано, що її молодь вже тільки з фотографій знає будовані із шкур юрти, в яких жили мешканці острова.

Репортаж московського „Труда" викликав, як це звичайно в Совєтському Союзі буває, не тільки недовір'я, але й щирий реґіт. Видаваний у Москві для контролювання совєтської преси і вказування на її недоліки місячник „Журналіст" вмістив статтю М. Спектрова, капітана рибальської фльотилії з Некрасовки, в якій стверджено, що кореспондент „Труда" взагалі й не бачив цієї оселі, в якій не то що немає модерних житлових домів, але немає навіть однієї виасфальтованої вулиці. Крамниця тут одна. Про юрти місцева молодь справді таки не знає, бо їхні предки з діда-прадіда жили в дерев'яних домах. Якщо ж ідеться про багатющі щоденні вилови риб, то навантажені вкрай лососями човни в Некрасовці і її околицях взагалі не трапляються, зрештою вони такої величини, що човни потонули б, везучи описувану кореспондентом „Труда" кількість риби, яку виловлюють там хіба протягом всього сезону.

Виявивши всю правду про прославлену „Трудом" Некрасовнку, московський „Журналіст" не відважився тільки ствердити, що такими ж способами будуються в Совєтському Союзі не лише пресові, але й урядові звідомлення про такі чи інші „бурхливі досягнення".

В. Ткач

ЕВРОПЕЙСЬКА РЕАКЦІЯ НА МИР У В'ЄТНАМІ

Не буде ніяким перебільшенням ствердити, що в усіх країнах і серед різнорідних політичних кіл — від „лівих" до „правих" — Західньої Европи панує задоволення з приводу вдало закінченої місії дорадника президента ЗСА Кіссінджера. Проте, є чимало нюансів, як хто сприймає цю знаменну подію.

Одні („ліві") вважають, що вина за довге тривання в'єтнамського к о н флікту спадає на Америку, зокрема, на през. Ніксона, любуючись ще й досі в описах воєнних страхіть, особливо спустошень, що їх зазнав Північний В'єтнам від американських бомбардувань з повітря. Другі („праві") послідовно захищають погляд, що Америка виконувала велику місію, боронячи Південний В'єтнам від зовнішньої агресії, а спустошенням у Північному В' є т н а м і протиставляють жахливих розмірів комуністичний терор на півдні. Звичайно, до перших належать (за винятком шведського прем'єра) лише громадсько - політичні кола. Але... уряди й урядові кола країн Західньої Европи своєю мовчанкою теж досить виразно прилучувалися до тих, які засуджували американську політику у В'єтнамі.

Проте, либонь усі згідні в одному: мир у В'єтнамі приносить, справді, почесне відтягнення ЗСА з в'єтнамського конфлікту, але остаточно справи не вирішує і ставить Південний В'єтнам (головно через дальше перебування північнов'єтнамських військ на півдні) у дуже скрутне становище, не говорячи вже про дальшу долю Камбоджі і Ляосу. Що буде — ставиться оправдане питання — якщо комуністи, як то завжди бувало, не дотримають зобов'язань і під якимось претекстом (закидаючи, наприклад, що Сайґон зламав умови перемир'я) розпочнуть знову воєнні дії? Хто буде вирішувати, чи комуністична сторона має рацію? І якби навіть вина комуністів була доведена, то ясно, що ЗСА хіба не зможуть більше прийти з допомогою жертві поновної агресії.

Коли ж ідеться про ставлення західньоевропейської громадської опінії до в'єтнамського конфлікту (а ця опінія здебільшого проти ЗСА), то тут насуваються дивні міркування і невеселі прогнози. Західня Европа почуває себе чи й є союзником ЗСА. Оборонний союз НАТО не являв би собою жадної вартости, якби за ним не стояла Америка. Отже, ЗСА ґарантують своїм збройним потенціялом безпеку західноевропейських країн. Чому ж ці країни, замість допомогти — навіть своїми збройними силами — ЗСА в їхньому скомплікованому і неприємному з багатьох міркувань конфлікті у В'єтнамі, не тільки дозволяють собі на досить гостру критику, але й своєю поставою, бодай морально, підривають — чи підривали — шанси ЗСА вийти так-сяк переможно із заанґажування у В'єтнамі?

Уявім собі — звичайно, теоретично — іншу ситуацію: якась західньоевропейська країна стає жертвою агресії. Чи не мали б тоді морального права ЗСА зайняти таке становище, яке займають західньоевропейські країни у відношенні до в'єтнамського конфлікту? Правда, якби тут ішлося не про Югославію, Еспанію абощо, а про країну, яка належить до НАТО, то ЗСА зв'язані тоді приписами оборонного пакту НАТО. Тоді як европейські члени НАТО не мають жадних зобов'язань щодо В'єтнаму. Але в гру входять тут і моменти морального характеру: якщо европейські члени НАТО очікують допомоги ЗСА у критичний для них час, то чи не повинні б вони бодай морально бути по боці ЗСА, якщо ці останні збігом різних обставин ув'язалися в дуже невигідну для них справу В'єтнаму? Тим більше, що потенціяльна загроза для країн Західньої Европи походить з того самого джерела: для всіх бо ясно, що без потужної допомоги збоку СССР Північний В'єтнам не міг би собі дозволити на агресивні потягнення супроти свого південного сусіди...

Розвиток майбутніх подій тяжко передбачити. Уявімо собі, що Західня Европа буде все більше покладати свої надії на „наближення" з СССР, а водночас ЗСА будуть все більше зменшувати свою „присутність" в Европі. Що буде, якщо якась країна в Західній Европі стане жертвою агресії? Ну, для прикладу Західня Німеччина, яка ж — так само як і Південний В'єтнам — має свою противагу в Східній Німеччині. При цьому СССР — як і у випадку В'єтнаму — не буде встрявати у конфлікт безпосередньо, а тільки „допомагатиме" своєму союзникові, Східній Німеччині. Чи не знайдуться тоді певні політичні кола — також у самих ЗСА — які вважатимуть, що Америка не має чого „розвогнювати" конфлікт і „з б і льшувати жертви невинного цивільного населення", посилаючи свою допомогу Західній Німеччині?..

Коли йдеться про „закінчення" війни у В'єтнамі, то невідомо, що таке закінчення принесе для світової політики — незалежно від того, чи Південний В'єтнам утримає свою незалежність, чи раніше або пізніше попаде таки під владу об'єднаного під комуністичним проводом єдиного В'єтнаму, що й залишається дальшою цілком відвертою метою комуністичного керівництва Північного В'єтнаму (і в цьому небезпечний прецедент якраз для Німеччини). Чи З-

(Закінчення на стор. 6-ій)

В. Чапленко

ЗДОГАД ПІДТВЕРДЖЕНО, ПЕРЕСТОРОГА ЗАЛИШАЄТЬСЯ В СИЛІ

У своїй статті „Caveant redactores!", надрукованій у „Свободі" з 29 грудня 1972 р., я висловив був здогад, що наявність русицизмів у київських виданнях з науково - популярними, технічними та медичними інформаціями можна пояснити тим, що „це, мабуть, переважно переклади з російської мови або їх писали люди, які в своєму житті й на праці користуються російською мовою". Уже після надрукування цієї моєї статті до мене дійшла київська „Літературна Україна" ще з 14 листопада 1972 р., ч. 91, а в цьому числі є стаття учителя Миколи Зінчука „Учень вірить підручникові"...

Показова сама „історія" цієї статті. Для того, щоб виправдати це своє заповзяття, автор з самого початку покликається на статтю „філолога Андрія Бурячка", надруковану в першому числі „Літературної України" за 1972 р., що в ній, мовляв, автор „розпочав важливу розмову про культуру нашого друкованого слова". Заголовка цієї статті Зінчук не навів, як і не вжив у цій згадці слова „українського", написавши натомість „нашого". Я зберіг цю статтю, і ось її заголовок: „Турбота за слово". Зважаючи на те, що стаття надрукована в українській газеті, можна було б сподіватися, що під криптонімом „слово" мова йде не про яке, а таки про „українське слово". Та й оте покликання на неї могло б, здавалося, підказувати таку думку.

Та ба! Насправді це допис про всесоюзну нараду в справі видання нового слівника сучасної російської мови, що її скликав директор Інституту російської мови Ф. П. Філін, той Філін, який з обуренням казав мені на діялектологічній конференції в Ростові над Доном, що нібито дореволюційна Діялектологічна комісія у складі Дурново, Ушакова й Соколова на виданій тоді відомій у науковому вжитку „Діялектологічній к а р т і східньослов'янських мов" (в оригіналі: „Опытъ діалектологической карты русскаго языка въ Европѣ") позначила північну межу української мови на 100 кілометрів „вище", ніж насправді вона є.

Хоч на отій всесоюзній нараді були й українські мовознавці Л. Паламарчук та сам А. Бурачок, але про українську мову в дописі цього останнього нема ані словечка. Але це тепер на Україні так уже „заведено", що про культуру української мови можна говорити, тільки покликаючись на відповідні заходи щодо російської мови. Отож М. Зінчук і скористувався цим дописом. Але тут знову доводиться сказати: „Та ба!" Статтю свою Зінчук написав „ще напровесні", тобто десь у березні, не пізніше, але до кінця шкільного року не зміг ніде надрукувати. Прилюдно він це пояснює так: „Але коли навчальний рік відійшов у минуле (а „відходив" він не менше, як чотири місяці! — В. Ч.), виникла думка: може й не варто її друкувати? Може, книжки для н а с т упного навчального року зовсім інші й немає потреби згадувати старе?"

Та на початку цього „наступного" року виявилося, що підручники перевидано з тими самими помилками. Ну, здавалося б, у такому разі написану ще „напровесні" статтю треба було б негайно опублікувати як перестрогу для тих учителів, що користуватимуться цими підручниками. Та знову таки ба! Зінчукову статтю надруковано, мабуть, після всяких „узгоджувань" у найвищих партійних органах та переробок аж 14 листопада 1972 р.!

Показовим для теперішньої „мовної політики" большевиків на Україні є й той факт, що про це написав учитель середньої школи, можливо, сільський, а не котрийсь із учених мовознавців з Іванової Білодідової когорти, хоч би в своєму „щорічнику" „Рідне слово", що передніше називався „Питання мовної культури". Але й тут: „та ба"! Поперше, це жалюгідне як на видання Академії наук „явище", 110 сторінок малого формату (32 в друкованому аркуші), а подруге — в ньому пишуть про такі „актуальні" речі, як от питання про те, як правильно буде: „Ні пуху ні пера" чи „Ні пера ні пуху?" („Щорічник" 6 за 1972 р., див. „Зміст"). А про справжню загрозу для чистоти української мови від русицизмів немає ані словечка, тільки напочатку письменник Петро Панч (не мовознавець) проспівав пеан на тему Шевченкового „Я на сторожі коло їх поставлю слово", мавши на увазі якесь „служіння робочим людям".

Відсутність у цьому збірнику болюче - а к т уальної тематики, звичайно, невипадкова, а якщо мати на увазі боротьбу з русицизмами в перекладах з російської мови, що про неї, як бачимо далі, говорить у своїй статті М. Зінчук, то вона особливо вимовна. Пояснення цієї „невипадковости" можна знайти в нотатках видавництва, уміщуваних у перших випусках „щорічника" і в останньому шостому. От, наприклад, у другому випуску його, за 1968 р., у нотатці від видавництва було сказано, що одним із завдань збірника була таке: „Автори дають практичні рекомендації щодо окремих випадків перекладу з російської мови на українську". Але вже в шостому випуску „щорічника", за 1972 р., цього речення немає! Нотатка в цьому випуску уже менша втричі, а замість отого завдання дано лише невиразний натяк, що, мов-

(Закінчення на стор. 6-ій)

ЗВЕРНЕННЯ СЕКРЕТАРІЯТУ СКВУ

У СПРАВІ СКЛИКАННЯ ДРУГОГО СВІТОВОГО КОНГРЕСУ ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ

УКРАЇНЦІ Й УКРАЇНКИ!

Ми, Шоста Пленарна Сесія Секретаріяту Світового Конгресу Вільних Українців, стверджуємо, що:

— постання Світового Конгресу Вільних Українців п'ять років тому було важливим і далекоглядним чином в українському зорганізованому житті вільного світу, який належно оцінило українське громадянство й радісно привітали наші брати та сестри в Україні;

— стоячи на самостійницьких позиціях, Світовий Конгрес Вільних Українців допомагав усіми своїми спроможностями українському народові в його змаганнях до волі й незалежности, виступав постійно в обороні переслідуваних й ув'язнених українських патріотів та сприяв і посилював дії українського організованого громадянства, скеровані на допомогу визвольній боротьбі української нації;

— сприяв розвиткові Українських Церков, суспільно-громадських, виховно-освітніх, наукових, жіночих, молодечих, студентських, професійних, конфесійних, харитативних, господарських, видавничих, комбатантських та інших українських установ, організацій і товариств, які своєю активною діяльністю заповнюють зміст українського організованого життя;

— своєю координаційною дією впливав позитивно на консолідацію різних ділянок громадського сектора, скріплення добровзаємин та співпраці і злагідненния напружень,

ТОМУ,

— зробивши належні підсумки із п'ятирічного існування Світового Конгресу Вільних Українців, за з його багатогранної позитивної діяльности;

— ствердивши важливу ролю Світового Конгресу в українському громадському житті, як його координатора й

— діючи згідно з постановами Статуту Світового Конгресу, схваленими Першим Світовим Конгресом Вільних Українців,

п р о г о л о ш у є м о

СКЛИКАННЯ ДРУГОГО СВІТОВОГО КОНГРЕСУ ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ на час 1 - 4 листопада 1973 року в місті Торонті, Канада

З УЧАСТЮ

— делеґатів крайових центральних репрезентацій
— делеґатів крайових організацій
— делеґатів світових надбудов ораніізацій
— запрошених почесних гостей
— гостей-громадян.

Проголошуючи скликання Другого Світового Конгресу Вільних Українців, VI Пленарна Сесія Секретаріяту СКВУ закликає Проводи крайових центральних репрезентацій, крайових організацій та світових надбудов організацій готуватися до належної участи в Конгресі, а Вас, Дорогі Українці й Українки, закликаємо і просимо морально та матеріяльно підтримати цю важливу подію в нашому організованому громадському житті.

Секретаріят Світового Конґресу Вільних Українців

Прем'єр і міністер закордонних справ Британії переведуть важливі наради з Ніксоном

Лондон. — У четвер і п'ятницю цього тижня прем'єр Британії Едвард Гіт і його міністер закордонних справ Алек Даґлес Гюм переведуть з президентом Ніксоном вичерпні наради у справах В'єтнаму, нової міжнародної монетарної системи та в інших важливих питаннях. За газетними твердженнями, прем'єр Гіт запропонує президентові Ніксонові, щоб надзір над втриманням і закріпленням перемир'я та замирення у В'єтнамі передати Об'єднаним Н а ц і ям. Британія і Совєтський Союз були спонзорами Міжнародної конференції у Женеві про В'єтнам у 1954 р., але висліди конференції не перешкодили вибухові В'єтнамської війни і тому Британія ставиться скептично до вартости міжнародної конференції, яка почнеться 10 лютого ц. р. у складі 12-ти безпосередньо заінтересованих держав, до яких належить також Британія. Іншими учасниками тієї конференції будуть ЗСА, СССР, Комуністичний Китай, обидві частини В'єтнаму, Корея, Таї, Канада, Філіппіни Ляос і Камбоджа. У нарадах з президентом Р. Ніксоном лідери Британії заторкнуть також тісніші взаємини Америки з Европейською Економічною Спільнотою, членом якої стала вже також Британія. Члени ЕЕСпільноти не вдоволені, що слабі зв'язки з Америкою у справах фінансів і торгівлі не дозволяють встановити тривку нову міжнародну монетарну систему.

УКРАЇНСЬКИЙ ВІСНИК

ВИПУСК VI

Березень 1972

(25)

Потім виступив Борис **Рябокляч**:

„Дорогі друзі!

Неймовірно важко стояти над цієї могилою і усвідомлювати, що Валі більше нема. Перестало битись серце мужнє і любляче. Перестало битись серце, яке було до безтями закохане в рідний народ, у рідну пісню. Ще так недавно прощалася Україна зі своїм улюбленим поетом-патріотом Василем Симоненком. І зовсім недавно люди плакали над труною мужньої жінки, митця і полум'яної патріотки Алли Горської. Сьогодні знову переживаємо невимовне горе, бо навіки прощаємося з людиною, яка чесно і самовіддано служила Україні.

Сталося так, що в останні роки слава „Жайворонка" занепала. Думаю, що гідним буде пошани Валі, коли ми не складемо рук в солодкій дрімоті, а пробудимося до роботи. Нарешті треба добитись того, щоб „Жайворонок" заспівав на весь голос без будь-яких обмежень і дозувань.

Хай хоч смерть Валі пробудить нас від сплячки.

Пером тобі рідна землиця, наша посестро!

Ми будемо продовжувати твою і нашу справу".

Перемагаючи ридання, говорив агроном „Чайки". Потім ветерани-„жайворонята" знову проспівали кілька українських народних пісень.

На прощальному обіді після похоронів знову говорили друзі про Валю як людину і громадянку. Казали про нерозривний ланцюг: „Жайворонок" і Валя, Валя і пісня, пісня і Україна . . .

Говорили також про стан занепаду, до якого реакція довела популярний раніше „Жайворонок".

„ЗАЯВА" поета Миколи Холодного на ім'я секретаря ЦК КПУ Овчаренка та голови Спілки письменників України Гончара.

Дата — 26/X. 1970 р.

(Наводимо тут частину, де М. Холодний дає картину утисків великої групи українських літераторів, яких взагалі не пускають до читача).

„Видавничий шлагбавм" опущено перед цілою плеядою молодих, в и з н а н и х г р о м а д с ь к і с т ю, українських поетів. Так, у „Радянському письменникові" затримано планові книжки Миколи Воробйова та Віктора Кордуна, чиї добірки неодноразово вміщувались в часописах та альманахах. З. В. Кордуном зазнайомив читачів „Літературної України" Іван Драч. Обом нещодавно присвячена позитивна стаття в „Вопросах литературы".

Автоматично, аби чогось не скоїлося, зняло з виробництва збірку М. Воробйова видавництво „Веселка".

Зупинено у „Радянському письменникові" заплановану книжку Ігоря Калинця, відомого збіркою „Вогонь Купала" (в-во „Молодь").

Не вийшла тут таки запланована збірка „Лабіринт" Василя Голобородька — унікального поета, ім'я якого фігурує у десятках статтей у республіканській і всесоюзній пресі. Весь тираж збірки цього поета „Летюче віконце", виданої „Молоддю" кілька років лежить на книжковій фабриці у Білій Церкві, як збірка Михайла Осадчого (в-во „Каменяр") — у Львові.

У віддрукованих „Молоддю" „Вітрилах" вирізали раптом поетичну добірку Михайла Скорика.

Тут таки не побачили світу внесені до тематичного плану збірки Віктора Могильного та Миколи Клочка, знаних читачеві з виступів у „Дніпрі", „Вітчизні", „Ранкові" тощо.

А здібному поетові Миколі Рачуку у „Молоді" відповіли, що видавництво „не має коштів на рецензію", і повернули авторові рукопис без ознайомлення.

У видавництві „Радянський письменник" роками без руху, або повернені без пояснень, рукописи київських поетів: Василя Стуса (широко публікувався в республіканських часописах), автора уже виданої збірки Бориса Мозолевського; дніпродзержинців: поета Володимира Сіренка і письменника-гумориста (публікувався у „Літературній Україні"), Миколи Кучера та багатьох інших.

Збірку Станіслава Зінчука один з радписьменницьких редакторів викинув з плану лише через те, щоб на її місце поставити власну.

Досі не видано збірки поета-новатора, колишнього бухенвальдського в'язня і багаторічного редактора „Держлітвидаву" (тепер в-во „Дніпро") Федора Бойка, про якого свого часу Віталій Коротич видрукував у „Ранкові" статтю. Не здужавши подолати видавничого муру, Федір Бойко психічно захворів і, забутий світом, доживає лічені дні у селі Миколаївської області.

У в-ві „Маяк" впродовж десятиріччя переноситься видання книжки талановитого одеського прозаїка Олекси Різникова.

Роками очікують на видання київський прозаїк Ярослав Ступак, донбаський прозаїк Станіслав Цетлян, сумський поет-комуніст Микола Данько, львівський поет Григорій Чубай, видрукувані у „Вітрилах-68", багаторічна авторка „Молоді України" Надія Кир'ян та Василь Рубан, репрезентований у „Молоді України" Петро Куценко із Кіровоградщини, київські поети Михайло Саченко, Григорій Тименко та ряд інших.

Цікаво, що, наприклад, вірші Григорія Тименка дістали високу оцінку під час звіту у Спілці письменників, уміщені у „Вітрилах".

Івана Семенка відзначив, як перспективного поета у одному з інтерв'ю Іван Драч, а також із-за трибуни Спілки письменників узимку цього року — провідний український критик Анатолій Макаров. Поезіям М. Саченка з 1960 р. і по цей день надають сторінки республіканські газети та часописи. А нещодавно вся Україна дивилася його телепередачу. (. . .)

Прикрий і той факт, що ось уже п'ять років у Спілці письменників не проводиться обговорення творчости молодих. . ."

КИЇВ. У 1970 році зазнали переслідувань студенти курсів українського відділу філологічного факультету Київського університету Галина Паламарчук та Станіслав Чернилевський, звинувачені у націоналістичних настроях. Про Чернилевського відомо, що його ще від першого курсу викликали в спецвідділ університету, пропонуючи шпигувати за товаришами і обіцяючи за це різні пільги, але студент рішуче відмовився . . . Тепер Г. Паламарчук було винесено догану, а С. Чернилевський під тиском змушений був залишити університет. Влітку 1971 року він блискуче склав екзамени до Київського театрального інституту, показавши найкращі знання серед вступників. Однак його до занять не допустили і викреслили зі списку студентів тільки через те, що залишив університет (підстава цілком незаконна, без сумніву тут не обійшлося без втручання КДБ).

***

Традиційна маніфестація свідомого українського люду біля пам'ятника Шевченкові у Києві 22 травня, в день перевезення тіла поета на батьківщину — і в цьому році не пройшла без наслідків. Через кілька днів був заарештований колишній політв'язень Лупиніс. Як гадають, поштовхом до арешту був його виступ коло пам'ятника із читанням антишовіністичних віршів.

ПРОТОКОЛ

З РІЧНИХ НАРАД ГОЛОВНОГО УРЯДУ У. Н. СОЮЗУ, ЯКІ ВІДБУЛИСЯ В ДНЯХ 22-го ДО 26-го ТРАВНЯ 1972 РОКУ, НА „СОЮЗІВЦІ", КЕРГОНКСОН, Н. Й.

(14)

ЗВІТИ ГОЛОВНИХ РАДНИХ

ЗВІТ ГОЛОВИ ГОЛОВНОЇ РАДИ ВАСИЛЯ ДІДЮКА

(Закінчення)

До раніше надрукованого звіту головний радний Василь Дідюк додав наступні завваги:

Я мав би звітувати як голова Ради, головний радний і обласний організатор за три ділянки, але я ці три ділянки злучу до купи. Перше по старій традиції, зглядно минулорічній традиції, як голова Головної Ради, я можу сказати тільки одне, що з рамени цієї, так скажу, позиції — я мав честь заступати Головну Раду на протязі цього ділового року у Стипендійній комісії, тільки вчора. Вправді, я думав, що може буде час, що ми сьогодні ще не будемо звітувати і ми були б зійшлися. Кожний радний був би подав свою думку і я міг би був це предложити в загальному. Хочу повторити, що мене на протязі року ніде не кликали з позиції голови Ради, й тому я ніде не був, і нічого не робив. Навіть у місячних звітах кажуть, що є Екзекутива, Контрольна Комісія і „радні", отже немає Головної Ради і її голови, хоч як є радні, то думаю, що вони повинні мати голову. Другу частину мого звіту як головного радного, маєте надруковано. Він, думаю, є також трошки обтятий, має тільки голову і ноги, середину викинув організаційний Відділ. Я не вмію сказати і не можу розрізнити, де обласний організатор має сказати, що він головний радний, а де є організатор. Тим більше, коли йде про Канаду, де нема, як згадував Сенатор, — союзового центру. І, коли ми мали минулими роками десять, навіть платних організаторів, то мені тепер приходиться тягнути ці речі самому і мені дуже прикро, що той плян, який ми поставили — 10,000 — ми не виконали. Але напевно ще будемо мати змогу про те дискутувати і говорити про речі, які нам не дають цього зробити що треба. Я думаю, що абсолютно не добре, коли звітують члени Головної Екзекутиви і члени Контрольної Комісії і навіть управитель Союзівки, а організатори чомусь не мають змоги, бо як кажуть, що це є конфлікт інтересів. Ми не хочемо говорити, щоб нам підвищити платню, щоб нам дати таку чи іншу дієту, ми хочемо говорити про організаційні справи, про що говорити ми повинні, бо ми знаємо добре терен і ми могли б вам багато речей сказати. Але коли була така постанова, бо мені головний секретар д-р Падох в останній хвилині подзвонив і сказав, що є таке рішення і що він друкувати цього не буде, — тому я вибачаюся, що в моїм друкованім звіті не було нічого конкретного про організаційні справи і про мою організаційну працю. Там побачите багато речей, де я був на нарадах, на хрестинах, на похоронах, на яких я славно і відважно репрезентував Український Народний Союз. В Канаді його репрезентувати треба і це ми робили. Мушу сказати, що ця наша співпраця і Представництва була добра і я сподіюся, що цього року вона буде краща і я вірю, що ми започаткований в цьому році плян до тої нашої мети — закінчимо.

Після цього головний предсідник Йосип Лисогір завважав, що згадану п. Дідюком постанову винесли члени Головного Уряду на минулорічних річних нарадах. Він рішив, щоб головні радні, які є водночас обласними організаторами, звітували тільки з праці як радні, а не як обласні організатори.

ЗВІТ ГОЛОВНОГО РАДНОГО СТЕПАНА ГАВРИША

Уже другий раз після останньої 27-ої конвенції УНС доводиться мені звітувати перед Головним Урядом та великою союзовою громадою про мою діяльність на пості головного радного. Звітую за останній календарний рік, а саме від січня до грудня 1971-го року.

Тому, що в цей сам час я виконував обов'язки голови Окружного Комітету Відділів УНС Филядельфійської Округи та члена Управи 83-го Відділу ім. Івана Франка у Филядельфії, то в моєму звіті заторкнув і діяльність згаданих ресортів. Я був також і далі є обласним організатором УНС на східні стейти Америки, але про діяльність із праці на тому пості, я звітую кожного місяця членам Екзекутиви. Тому не буду тут про це звітувати, лише обмежуся до подяки за співпрацю головам Округ із якими співпрацював.

Праця на пості Головного Радного

Мені було доручено: взяти участь у Річних Нарадах Головного Уряду УНСоюзу на „Союзівці" від 24 до 28 травня; 26-го червня бути учасником спеціяльних нарад Лігай - Велійської Округи, де після нарад відбувся бенкет у честь заслуженого союзового діяча з Істон, Па. Михайла Колодруби, із його потрійним ювілеєм — 80-річчям уродин, 55-річчям подружнього життя і 55-річчя відданої праці для УНСоюзу; 4-го і 5-го вересня репрезентувати УНС під час 26-го З'їзду Конвенції Об'єднання Українських Євангельсько - Баптистських Церков в ЗСА в Чикаго, де й був головним промовцем під час бенкету-гостини; 17-го жовтня взяти участь в Союзовому Святі Об'єднаних Відділів стейту Коннектикат. Там я був головним промовцем під час бенкету присвяченому в честь першого заступника головного предсідника УНС проф. Івана Телюка.

Праця на пості голови Філядельфійської Округи

В моїх звітах з попередніх років я все підкреслював, що я горднй з того, що мені довірено очолювати таку поважну Союзову громаду, якою є Філядельфійська Округа. Наша Округа об'єднує аж 37 Відділів, які разом нараховують 7.300 членів, що є майже двадцятою частиною усього членства УНС.

Члени Управи нашої Округи та Відділові урядовці не обмежуються виключно працею для УНС, але вони є також активні у всіх ділянках суспільно - громадської, культурної, виховної і церковної праці Філядельфійської Метрополії та околиць, як: Вилмінґтон, Дел. Трентон, Комден, Мілвіл, Вілямставн Н. Дж., Честер, Бристоль, Кліфтон - Гайтс, Бриджпорт і Фінiквіл Па. Тому живому контактові членів Окружного Комітету завдячуємо якраз успіхи нашої Округи.

Організаційні здобутки Округи

Усі 37 Відділів, приналежних до Округи були активні, одні дали більше, другі менше нових членів, але не було ні одного, щоб не дав бодай одного члена. Разом здобуто 413 членів, забезпечених на загальну суму 697.500 дол. Наша Округа зайняла друге місце по Чикаґо, щодо скількости здобутих нових членів, а перше місце дістала за найбільше число організаторів - секретарів, які дали 10 або більше нових членів. За це одержжала спеціяльне відзначення - плякету. Найкращими Відділами в Окрузі, які дали 20 або більше членів були: Відділ 83, секр. Андрій Кушнір, здобуто 41 членів забезпечених на 112.500 дол. Від. 430, секр. Іван Книгницький, здобуто 38 членів забезпечених на суму 60.000 дол. Відд. 397, секретар інж. Михайло Нич, здобуто 32 члени забезпечених на 40.000 дол. Відд. 375, секр. Петро Тарнавський, здобуто 24 члени забезпечених на суму 29.000 дол. і Відд. 422, інж. Богдан Грищчишин здобув 20 членів забезпечених на суму 47.000 дол.

В звітовому році Округа влаштувала 6-го червня День Українського Народного Союзу в Честері, Па., де посвячено прапор, уфундований Окрузі УНСоюзом за трикратне чемпіонство — здобуваючи найбільше число нових членів. Прапор в імені Екзекутиви УНС передав Окрузі головний предсідник Йосип Лисогір. Головою святочного Комітету згаданого союзового свята, був о. митрат Омелян Мицик, який вложив багато праці й труду для успіху того свята і за це складаю йому найщирішу подяку. Згаданий Союзовий День увінчався не тільки матеріяльним успіхом, але приніс і надзвичайно великий моральний успіх.

В звітовому часі відбулись два рази Організаційні Окружні Наради, а саме 4-го квітня, де присутній був головний предсідник Йосип Лисогір і 10-го жовтня, де Союз репрезентував заступник головного предсідника і рекордовий секретар Володимир Сохан. Річні Збори відбулись 21-го листопада і присутнім знову був головний предсідник Йосип Лисогір. Незалежно від згаданих нарад відбулось десять засідань повної Управи Окружного Комітету.

Як голова Округи я увесь час був в сталому контакті з Відділами. Допомагав технічно тим секретарям, які собі того бажали. Був присутній під час Зборів багатьох Відділів, де давав різні поради, а головно давав відповіді дискутантам, які як звичайно все мають якісь завваги до тієї чи іншої союзової діяльности. Я був і далі є відповідальним за радіопередачі, які проголошуться від нашої Округи кожного тижня в Філядельфії та Трентоні і Честері. Окрім того, по можности часу, брав участь у різних громадських нарадах, імпрезах, бенкетах та суспільно-громадській праці.

Удержував зв'язок з сусідніми Округами як Пенсилвенії, так і Ню Джерзі і Мериленду стейтів. З ініціятиви нашої Округи Річні Збори Філядельфійської Союзової громади відвідали — голова Лігай Велійської Округи головна радна Анна Гарас і голова Перт Амбойської Округи інж. Омелян Граб. Зроблено це було ради добра сусідських відносин, та й координації спільної праці.

31-го жовтня заходом нашої Округи відбулись спеціяльні наради управ Окружних Комітетів Пенсилвенійського стейту в мотелі „Наталія" в Лігайтавні. Метою тих нарад було обговорення координації праці згаданих Округ. Там, на закінчення нарад, відбувся бенкет для вшанування голови Шамокінської Округи Михайла Гентоша з його 80-ми уродинами.

З великим жалем згадую передвчасну смерть двох заслужених довголітніх секретарів і моїх приятелів, а саме покійного секр. 347-го Відділу Григорія Тимція, що помер 15-го серпня і покійного секр. 422-го Відділу інж. Тихона Тещука, що помер 22-го вересня. Обидва вони ніколи не жаліли ні труду ні часу, а як віддані будівничі дбали про УНС.

Праця у 83-му Відділі ім. Івана Франка

Тут належу до управи Відділу в характері заступника секретаря. Цю функцію прийняв тому, щоб технічно допомогти новому секретареві Андрієві Кушнірові, який виказав велике заінтересування працею у Відділі. Відділ цей здобув 41 членів, забезпечених на загальну суму — 112.500 дол. Ц треба завдячувати дружній співпраці членів Управи з секретарем, а саме голови Мирона Карбівника і касира пані Теклі Мисак.

Коли говорити про мої організаційні успіхи і неуспіхи в звітовому році, то я збагатив УНС на 165 членів, забезпечених на загальну суму 375.000 дол. Округи із якими я співпрацював, дали 1.191 членів, зобезпечених на 2,179.500 долярів.

Реасумуючи мій звіт, я заподав лише загально в скороченні про це, що було зроблено - виконано, але я є свідомий, що були і недотягнення, що можна було б мати й кращий успіх, але для того потрібно ввести деякі зміни - інновації, або застосувати нову методу в союзовій структурі. Звітуючи в попередніх роках, я все звертав увагу на сектор молоді, шукаючи шляху до її душі. Я тоді твердив і далі підкреслюю те, що організації без нарибку - молоді і припливу свіжої крови не можуть мати майбутности і є засуджені на вимертя. Я вірю, що всі ми дорожимо Союзом, всі ми хочемо запевнити йому майбутність і бачити його. Тому бажаю подати деякі рекомендації, що на мою думку можуть бути допоміжними в дальшому зрості УНСоюзу.

1) Звернути увагу на літні табори молодечих організацій в Америці і Канаді та дати їм як моральну, так і матеріяльну допомогу.

2) Звернути увагу на спортові Клюби професійних і аматорських ланок всіх родів спорту. Обмеження виключно до крутольних змагань кривдять інші роди спорту.

3) Згрошовити - продати мало відсоткові бонди, а за одержану готівку уділяти позички - морґеджі нашим членам. Коли уділимо більше позичок ,то одержимо й більше членів, а при тому й фінансовий зиск відсотково буде кращий. Заморожені бонди такого зиску не дадуть.

4) Справа дивіденди. Пропоную поробити заходи вже відтепер, щоб від наступної 28-ої Конвенції дивіденду не виплачувати членам, як практикується це зараз, а залишати її, як нагромадження - акумуляція резерви на грамоті. Від нагромадженої резерви член одержить спеціяльних відсоток, і про це треба повідомляти кожного року в травні.

Дивіденду виплачувати за календарним роком, себто коли хтось на день 31-го грудня був членом УНСоюзу, йому належиться дивіденда, теперішня система є кривдлива, і тому пропоную її занехаяти.

Коли говоримо про професійне забезпечення на більші суми, то тоді пропоную дивіденду виплачувати не за ключем від того, на скільки тисяч долярів хтось взяв забезпечення, а ключем від вплаченої готівки. Коли хтось більше вплачує, той повинен одержати вищу дивіденду. Виплачування дивіденди однакової за всі кляси забезпечення належить до старої методи.

5) Допомогти придбати Окружним Комітетам у більших місцевостях власні доми, де б можна було координувати Союзову працю.

Кінчаючи мій звіт, почуваюсь до милого обов'язку зложити щиросердечну подяку тим, із якими доводилось мені співпрацювати в останньому році на терені Філядельфійської Округи та всіх інших Союзових Округ. Дякую за дружню співпрацю, яку виказали мені панове контролери проф. д-р Богдан Гнатюк і д-р Іван Скальчук. Дякую і всім іншим членам Управи Філядельфійської Округи за товариські відносини і гарну гармонійну співпрацю.

Висловлюю також мою щиросердечну подяку всім сусіднім Округам, а головно їхнім головам за дружні сусідські відносини, та координацію нашої союзової праці, на саме: голові Лігай Велійської Округи, головній радній Анні Гарас, голові Вілкіс Берської Округи Ользі Маліщак, голові Твердого Вугілля — Михайлові Гентошові, голові Скрентонської Округи — Іванові Голикові, голові Балтиморської Округи дир. Емануїлові Притулі, голові Нюаркської Округи — Юліянові Баранюкові, голові Перт - Амбойської Округи інж. Омелянові Грабові, голові Джерзі Ситської Округи інж. Миронові Сірому і голові Пассейської Округи — Іванові Хомкові.

ЗВІТ ГОЛОВНОГО РАДНОГО ТАРАСА ШМАГАЛИ

This is a brief outlined report of my activities and accomplishments at the start of my second four-year term as Supreme Advisor of the Ukrainian National Association, May 1971 through May 1972.

This report is outlined in four general categories:

A. Official representation of the Ukrainian National Association;

B. Unofficial representation of the Ukrainian National Association;

C. Activity in the Ukrainian and American community; and,

D. Items which I have stressed during my tenure on the Supreme Assembly and remarks for the good of the Organization.

A. I was officially appointed to represent the Ukrainian National Association at the following:

1. The Ohio Fraternal Congress - Cleveland, Ohio.
2. Organizational meetings - Cleveland District, Cleveland, Ohio, and Youngstown District, Youngstown, Ohio.
3. Annual meeting of the Supreme Assembly - Soyuzivka.
4. Annual meetings of District Councils - Cleveland District, Cleveland, Ohio and Youngstown District, Youngstown, Ohio.
5. Various other branch problems and functions.

B. I participated in the following functions relating to the Ukrainian National Association:

1. Branch Secretary of Branch Number 251 (resigned in August 1971).
2. Activity in the Cleveland District Council.
3. Organization of members.
4. Contacts with various fraternalists.

C. Believing members of the Supreme Assembly should be engaged in civic endeavors in the American as well as the Ukrainian community, I was active in the following:

1. Trustee — Ukrainian Youth League of North America Foundation.
2. Executive Board of the Ukrainian Professional Society of Ohio.
3. Executive Committee, Cuyahoga County Republican Party.
4. Executive Committee, Cuyahoga County Republican Party.
5. National President of the Ukrainian American Republican Federation.
6. President of the Ukrainian American Republican Club of Ohio.
7. Member of various political, civic and professional organizations.

D. As I have stated on many occasions, each member of the Supreme Assembly must participate in the direction and guidance of the Association. I must admit that most of my efforts in this direction have been frustrating and ineffective. Many of the ideas which I have suggested, even those passed by the Supreme Assembly, have not been properly implemented. However, I will list them again along with some new ideas, for I feel strongly that this is my duty and obligation as a member of the Supreme Assembly and the implementation of changes of this nature is imperative if our Association is to survive.

1. The major advantage of a fraternal organization over an insurance company is the fraternal benefits. I will continue to stress an increase in these benefits to make our Association more attractive.

a. Orphan coverage, an idea which I submitted many years ago, is supposedly still being studied and is to be implemented in the near future. It is difficult for me to conceive why anything of this nature has to take so long to be put into effect. I am looking forward to the report of the Supreme Executive Officers concerning this matter.

b. Our increase in scholarships to the $10,000 level is long overdue. I hope that the amount and caliber of applicants that we receive this year will justify our increasing this benefit even further in the future.

c. The building of our 15-story office building has for all practical purposes taken us out of the mortgage/loan business. However, in considering this problem it has been brought to my attention that most major cities have Ukrainian credit unions and savings and loan associations which now have the financial strength to handle the mortgage needs of the Ukrainian community. I feel that the Association should investigate some cooperative programs with the Ukrainian credit unions and savings and loan associations so that mortgage loans can be insured properly and that savings programs could become investment programs which would include scientifically determined amounts of life insurance.

2. I have stated on many occasions that the life line of our Association is the organization of new members. I also say with pride that my own Cleveland District has proven that new members can and are being organized and I should like to congratulate my District on their spectacular efforts during the past year. However, I still see a great need for additional help and support from the Home Office and its representatives to encourage and aid in the organization of new members. The idea which I have just proposed concerning cooperation with savings and loan associations and credit unions in developing investment programs is an example of the type of thing which we have not done to upgrade our approach to organization.

a. We still find some organizing of $500 members just for the sake of getting members. This benefits neither the Association nor the insured. Again, I must congratulate my own Cleveland District for our organization has not been of this nature. Many of our new members have been for relatively high amounts of insurance and our amount of insurance per member enrolled in the UNA has risen to near the top in relation to all other districts. Proper implementation of the Point System, which I proposed six years ago, would preclude a continuation of the "games" that some of our organizers continue to play. I am again somewhat mystified as to why this has not been done and will again make it a topic of discussion at our Supreme Assembly Meeting.

b. We have still not geared our organizational plan toward the organization of youth. The perfect example of this is the refusal to sell larger amounts of insurance to draft-age males. The Vietnam war has now been geared downward where American losses are minimal and I no longer see the reasoning behind such limitation on our young people. It doesn't make sense to try to sell large amounts of insurance to our highly sophisticated new generation and then turn around and turn down $5,000 and $10,000 policies simply because they still have not fulfilled their military obligation.

3. The Association must make a real effort to improve the internal workings of the main office and to re-evaluate how this office will be staffed in the future.

a. Minor changes such as monthly payments to our organizers and secretaries and a centralized mailing system should be considered. While secretaries and organizers wait three months for their checks, there is never any lack of other mail. It is not unusual to receive three and four envelopes a day—all from the main office. Most successful business operations have solved this by using a mail room that combines all mail to a single address and sending it only once or twice a week, unless it is an emergency. The savings in postage would certainly exceed any additional expense for administration.

b. I think we should look into some constitutional questions in regard to our full-time executive officers. Our late Treasurer, Peter Pucilo, introduced a plan that has never been dealt with seriously. We have indeed been fortunate that after the loss of such people as John Kokolsky and Peter Pucilo that we have had qualified candidates to take their places. However, I feel that the process of grooming people for these positions and the process through which they are elected leaves much to be desired. We must make the necessary constitutional changes to assure a smooth and professionally administered executive office. I call upon the Executive Committee to appoint a Constitution and By-law Committee at least one year prior to the convention. This Committee must be given the time and support to have proper deliberations on constitutional changes that would result in the upgrading of our organization and our administrative team.

E. In conclusion, I hope that the strength of some of the statements in this report do not reflect a negative attitude on my part toward the Association and its present officers. I have made these statements and suggestions because I feel so strongly about the future of the Ukrainian National Association and feel that it is my duty as a Supreme Officer to participate in bringing about the changes necessary to assure its continued progress and growth.

ЗВІТ ГОЛОВНОГО РАДНОГО Д-РА БОГДАНА ФУТЕЯ

Д-р Богдан Футей розпочинає складати свій звіт усно. В цім місці головний предсідник забирає голос у формальній справі заявляючи, що ми не можемо прийняти усного звіту головного радного. Д-р Футей запевнює, що має написаний звіт і його передає головному секретареві. Він підкреслює, що не бажав би читати свій звіт повністю і зокрема перечислювати де й коли він репрезентував УНСоюз, але бажав би підкреслити дві речі, про які немай мови у його звіті, а саме Фонд Катедри Українознавства та нове адміністраційне вияснення, яке відноситься до братських організацій, зорганізованих на основі раси чи етнічної приналежности.

На початку свого звітуваня хочу з приємністю ствердити задоволення з організаційної праці Округи Клівленду в 1971 році. Наша Округа здобула третє місце, а п. Михайло Кігічак, секретар 240-го Відділу, став першуном за той рік. В 1972, по місяць травень Округа Клівленду має найбільше зорганізованих членів.

Уважаю, що відмолодження віком секретарів в деяких Відділах буде мати позитивний вплив на дальший ріст нашої Округи і Українського Народного Союзу.

У вересні 1972 року запляновано відбути День Українського Народного Союзу. Робиться поширену кампанію для приєднання молодих членів. З цієї нагоди молодь буде мати нагоду виграти забезпеченеві грамоти з заплаченою річною вкладкою.

Слідом за минулим роком плянується відбути ряд панелів на професійно-громадсько-суспільну тематику. Перший з черги панель є запляновáний в місті Лорейн, Огайо.

У співпраці з іншими товариствами Округа допомогла фінансово в переписі українського населення Клівленду і околиць. На цю роботу найнято суспільного працівника впродовж літа м. р. На доручення УНС я брав участь в слідуючих імпрезах:

1. Конвенція Братських Організацій стейту Огайо.
2. Річні наради Головного Уряду УНС.
3. Конгрес ТУСМ в Детройті.
4. Надзвичайні наради правних представників братських організацій Америки в Чикаго.
5. В засіданнях Окружного Комітету та поодиноких Відділів в Клівленді.

Моя діяльність на громадському відтинку була така:

1. Перший заступник голови Українських Злучених Організацій, Відділу УККА в Клівленді.
2. Член Головної Управи СУМА.
3. Член Управи Українського Професійного Т-ва на Огайо.
4. Заступник голови Управи Сеньйороту ТУСМ.
5. Голова Українсько-Американського Республіканського Клюбу на Огайо.
6. Член Екзекутивного Комітету Республіканської Партії у „Каягога Каунті", Огайо.
7. Дописувач і редактор статтей на правничі теми в „Свободі".
8. Спів-предсідник Комітету „Citizens Alliance for safer community of Greater Cleveland".

Завваги:

Я був уповноважений переглянути „чартер" і правила корпорації, яка адмініструє новим будинком УНСоюзу. Треба зазначити, що певні побоювання, які тут чи там поширюються в справі правного офрмлення, не є оправдані. Легально все є згідне з законами стейту Ню Джерзі. Однак є деякі практичні недотягнення, які хочу тут порушити:

1. Ніде немає зазначено, яка була процедура визначення чи вибору Екзекутивою оригінальних трьох директорів корпорації будинку УНСоюзу.

(Продовження буде)

ВІСТІ З ТОРОНТА

День Помісности. Централя Українців Католиків Торонтської Єпархії і Ради Громадських Організацій за Патріярхат, влаштували 17 грудня ц. р. День Відданости Помісности Української Католицької Церкви. Архиєрейський Молебень у співслужені двох митратів о. П. Хомина і о. В. Філевича та численого духовенства відправив Преосвященний Владика Ізидор, о год. 7-ій вечора у церкві св. Покрови. Зараз по закінченні Молебня заля церкви заповнилась по береги вірними, які прийшли, щоб у критичний час обставин у нашій церкві, засвідчити відданість й прив'язання до наших традицій, та піддержати Голову нашої Церкви, Ісповідника Віри Верховного Архиєпископа Кардинала Кир Йосифа у його важких змаганнях за належні і конечно потрібні права нашої церкви у сьогоднішніх обставинах. Неслушний і кривдячий лист Кард. Війо. Але минулися вже ті часи, коли ми покірно дивились і сприймали удари. Сьогодні ціла наша спільнота у проводі з всіма єпископами і священиками, однозгідно стане в обороні належних віковічних прав нашої церкви. Сходинами проводив д-р Ю. Пелех, він і з'ясував обґрунтоване на правних актах становище нашої Церкви і її права. Головне слово, виголосив Преосвященний Владика Ізидор, зупиняючись на всіх аспектах листа Кард. Війо і відповіді нашого Єпископату в Канаді, а притім Єпископату в усіх країнах нашого поселення. Присутні прийняли слова духовного провідника з великим признанням і щирою подякою, та часто нагороджували його слово рясними оплесками. Це може вперше у житті нашої Церкви, що всі разом і на чолі з нашою Єрархією, спільно обороняємо належні нам права. Одноголосно прийнято резолюції та привіт для Їх Блаженства Верховного Архиєпископа Кардинала Йосифа, які відчитав д-р М. Кушпета. У програмі сходин мішаний церковний хор св. Покрови під проводом дир. С. Гуміниловича відспівав дві пісні-молитви та прослухано рецитацію на честь Їх Блаженства. Піднесені на дусі, присутні, щиро дякували організаторам імпрези, зокрема Преосвященному Владиці, закінчуючи сходини спільною піснею-молитвою „Боже Великий, Творче Всесильний".

Бенкет. Комітет Українців Канади Відділ Торонто, влаштовує 3 лютого 1973 р. у новому готелі Фор Сізон Шератон-напроти Міського Ратуша в Торонті, Бенкет в честь сенатора П. Юзика, якому на початку 1973 р. сповняться 10 літ на становищі сенатора. Він один із найбільше заслужених політичних діячів етнічних груп, чемпіон культурної мозаїки Канади з відповідним у ній місцем для української культури і мови, оборонець прав людини, зокрема в Україні, довголітній громадський діяч і науковець. Комітет Українців Канади закликає найширше коло українського громадянства, взяти численну участь, та нею доказати повну солідарність і піддержку Сенаторові у його великій і відповідальній праці.

Успішні виступи „Заграви". Дворазове поставлення драми у трьох діях Г. Ібсена, „Бояриня" українського драматичного ансамблю „Заграва" в Торонті, пройшли з надзвичайним успіхом. З великим моральним і матеріяльним успіхом поставлено драму також в інших містах Канади, зокрема в Монтреалі. В Торонті драму ставлено у найбільшій залі Українського Дому при вул. Кристі. Переклад та постанова були Ю. Бельського. Проєкт декорацій і сценічне оформлення виготовляв Е. Теліжин, а ролі виконували: Н. Теліжин, О. Бабич, А. Ільків, Ю. Бельський. Драматичний ансамбль „Заграва", на Інтернаціональному Фестивалі Театрального Мистецтва здобув перші місця й признання.

Секція молодих Журналістів. Членка управи СУЖК п-на І. Макарик зорганізувала секцію молодих журналістів, яка на своїх сходинах у присутності членів: Ірини Макарик, Христі Велигорської-Семків, Богдана Колоса, Христі Ковалик, Зиновія Зварича, Роксоляни Ільницької, Ярослава Заяця, Дарки Шараневич, постановили відбути Журналістичний Симпозіюм із доповідями редакторів: О. Матли, В. Солонинки, М. Гавриша й О. Тарнавського. Секція теж створила пресову аґенцію, яка раз у місяць буде висилати всім українським редакціям збірку статтей членів на різні теми. Активізацію нашої молоді в українській журналістиці, належить з приємністю привітати. Управа СУЖК прийняла створення такої Секції Молодих із великим вдоволенням, та дасть їм всю можливу допомогу.

Концерт Музичного Інституту. У складі 38 осіб, виступила струнна оркестра Музичного Інституту ім. Лисенка, на концерті, який відбувся 12 листопада м. р. в залі Центральної Технічної Школи. Торонто гордиться своєю струнною оркестрою, яка вже від ряду літ засвідчує річними концертами не тільки високий рівень навчання, але й великий поступ у виконуванні технічно трудних та тяжких інтерпретацій творів світового репертуару. Оркестра складається з учнів Інституту, між якими є такі, що закінчили вищі музичні студії. Добре виконана різноманітна програма зібрала оплески публіки. Дальшим пляном проводу Інституту є збільшити струнну оркестру так, щоб створити з неї повну симфонічну.

Успіх нашої молоді. У днях 13-18 листопада м. р. відбувся у Торонті тзв. Іст Торонто Мюзік Фестиваль, музичні знання. Місцева преса щоденно подавала переможців в поодиноких категоріях. Зі студії Оксани Бризун-Соколик виграли нагороди: Юрій і Андрій Хабурські 1-шу нагороду в клясі дует 12 літ і нижче. Пол Кеша 1-шу нагороду в клясі 11 літ і нижче. Всеволод і Ігор Соколики 2-гу нагороду в клясі дует 14 літ і нижче. Кеті Юсрма 3-тю нагороду в клясі канадійські композитори, необмежений вік. Софія Шука 3-тю нагородух в клясі канадськи композиторів 12 літ і нижче. Юрій і Андрій Хабурські брали успішну участь у „Темпорари Шовкейс" (не змагання а „показ" сучасних композиторів, де грали дует „Танок" Юрія Фіяли).

В. Дідюк

У 10-ТІ РОКОВИНИ

Заходами Референта Патріяршого Фонду при парафії св. Володимира й Ольги в Чикаґо появилася пропам'ятна коверта для відмічення 10-річчя звільнення зі совєтської каторги Верховного Архиєпископа Помісної Української Католицької Церкви й Кардинала Йосифа VII. Коверта друкована кольором крови, що її пролила українська вітка Католицької Церкви за свою вірність Христовій Церкві та її Намісникові.

КРИГА НА ОЗІВСЬКОМУ МОРІ

На Озівському морі поблизу берегів, у тому й портів Бердянськ та Жданов, витворюється крига, проти якої готується криголам „Афанасій Нікітін", що прокладає дорогу для суден. На Чорному морі вода ще не замерзла, але сподіваються, що скоро доведеться також пускати в рух криголами. Також у Чорному морі криголами мають російські назви: „Іван Московітін", „Владімір Русанов" і подібні.

Започаткування збірної акції Патріяршого Фонду в єпархії св. Миколая

Учасники відкриття збіркової кампанії Патріяршого Фонду Єпархії св. Миколая. Сидять зліва: о. Я. Турман, о. Й. Шарий, о. М. Бутринський, о. В. Білинський (канцлер), о. прелат П. Леськів (генеральний вікарій), митрополичий радник о. П. Джулинський, о. Ю. Менцінський, о. шамб. Я. Свищук, о. С. Тітка, а в другому ряді посередині стоять о. І. Кротець і о. Д. Ковальчик. Стоять (зліва) п-і А. Хомяк, О. Мельник, мґр О. Городиловська, Г. Щербанюк, І. Дагишин, У. Сениця і д-р Н. Григорчук та п.п. М. Панасюк, Я. Хлипняк, Я. Стефанюк, інж. Р. Вігун, дир. О. Плешкевич, М. Денисюк, д-р Р. Смик і М. Бадригула.

Фінансова Комісія Патріяршого Фонду Парахії св. Миколая. Сидять (зліва): п-і Галина Щербанюк, дир. Омелян Плешкевич (голова), д-р Наталія Григорчук. Стоять (зліва): Михайло Бадриґула і д-р Роман Смик

У Чикаґо започатковано, вже проголошену раніше, збіркову акцію Патріяршого Фонду в єпархії св. Миколая. Відкриття збіркової кампанії відбулось у формі інформативної зустрічі 11 священиків з парафій чикаґської округи, членів Фінансової Комісії Патріяршого Фонду, представників Комітету Громадської Дії Чикаґо та околиці й представників Ради Українських Організацій ЗСА за Патріярхат Помісної Української Католицької Церкви. Відпоручником чикаґського Владики Ярослава Ґабра був канцлер о. Василь Білинський. Зустріччю проводив дир. Омелян Плешкевич, голова Фінансової Комісії Патріяршого Фонду, заходами якої відбулася зустріч.

Привітальною промовою відкрив зустріч інж. Роман Бігун, заступник голови чикаґського Комітету Громадської Дії, якого Рада з представників 94 церковних і громадських організацій Чикаґо та околиці, за благословенням Владики Ярослава Ґабра, схвалила встановлення Патріяршого Фонду Єпархії Святого Миколая і покликала Фінансову Комісію, щоб його зреалізувати. Отці духовні провели спільну молитву, опісля Комітет Громадської Дії гостив учасників вечерею.

Промовою про створений Патріярший Фонд в єпархії св. Миколая започаткував голова Фінансової Комісії, дир. Омелян Плешкевич, і про можливості й практичне переведення в життя постійної збірки Патріяршого Фонду на терені всієї єпархії св. Миколая. У дискусії з практичними пропозиціями (зокрема порадами досвідчених отців) про реалізацію запланованої збіркової акції на парафіяльній базі в єпархіяльній системі взяли участь: отці душпастирі — о. прелат Петро Леськів, митрополичий радник о. Павло Джулинський, о. Маріян Бутринський, о. Йосиф Шарий і о. шамб. Ярослав Свищук; члени Фінансової Комісії і зв'язкові від парафій — Галина Щербанюк (катедра св. Миколая), Уляна Сениця (парафія св. Володимира й Ольги), Ольга Мельник (парафія св. Йосафата), дир. Омелян Плешкевич, д-р Роман Смик і д-р Наталія Григорчук (голова й заступники голови Фінансової Комісії) та Михайло Панасюк, д-р Юрій Городиловський і Микола Денисюк (члени Президії Ради Українських Організацій ЗСА).

Всім учасникам передано опрацьовані вже Фінансовою Комісією збіркові матеріяли. Через парафіяльні уряди чикаґської округи (катедри св. Миколая, парафії св. Володимира й Ольги, парафії Різдва Пресвятої Богородиці, Чикаґо - південь і парафії Непорочного Зачаття, Палатайн) уже вислано понад 4,000 індивідуальних звернень до парафіян із закликом ставати постійними платниками Патріяршого Фонду. До заклику прикладено також формулярі на декларації, що їх парафіяни звертатимуть із задекларованою сумою постійної пожертви на Патріярший Фонд (річно, квартально або щомісячно).

Збірку Патріяршого Фонду в єпархії св. Миколая переводитиме Фінансова Комісія на основі правильника, схваленого Комітетом Громадської Дії й потвердженим Владикою.

Відбулася також вступна нарада в справі збірки Патріяршого Фонду в парафіях Детройту та околиці. Нарада відбулася з участю декана Детройтської округи о. шамб. Ю. Бохневича та тамошніх отців парохів, о. І. Лотоцького, ЧСВВ, о. В. Прокоповича, та о. Н. Феціци, ЧСВВ. Детройтська нарада відбулася також заходами Фінансової Комісії Патріяршого Фонду, якої голова дир. Омелян Плешкевич на вступі з'ясував загальну схему збіркової акції. Отці парохи висловили завваження до можливостей реалізації збірки та виявили живе зацікавлення почином встановлення постійної вже збірки Патріяршого Фонду в єпархіяльній системі. На запрошення Фінансової Комісії на детройтській нараді були присутні та в обговоренні збіркової акції Патріяршого Фонду брали участь представники: Ради Українських Організацій ЗСА (М. Панасюк, М. Денисюк і З. Василькевич), заступник голови Комітету Громадської Дії в Чикаґо (інж. Р. Бігун) та президент Української Федеральної Кредитової Кооперативи „Самопоміч" з Чикаґо (дир. Р. Мицик).

Фінансова Комісія Патріяршого Фонду старатиметься охопити збірковою акцією всі парафії в єпархії. Збірку переводитимуть збіркові клітини при парафіях в порозумінні й при співпраці парохів, які пересилатимуть збірки до Єпископської Канцелярії, яка періодично (квартально) пересилатиме збірки з усіх парафій до Верховної Архиєпископії. Списки жертводавців будуть проголошувані в церковних бюлетенях, а річні висліди Комісія проголошуватиме сумарично й в парафіях в єпархіяльній та в іншій пресі.

М. Денисюк

Індивідуальна виставка Софії Лади

Новововідкрита студія братів Безушків у Філядельфії започаткувала свій контакт з публікою мистецькою виставкою праць Софії Лади. Це перша індивідуальна виставка цієї молодої мисткині, що Філядельфію може вважати своїм рідним містом, бо тут Лада здобула свою мистецьку освіту, вона ставила перші кроки в мистецтві. Ще бувши в середній школі, Софія Лада почала учитись у Мистецькій Студії, що її зорганізував і до сьогодні веде проф. Петро Мегик. Кілька років послідовного навчання під проводом таких учителів, як Мегик, Андрусів і Мухин, дали обдарованій студентці добрі основи для дальших студій мистецтва. Вже у Студії Лада засвоювала мистецтво букви, що їй стільки уваги присвячує мистець Мегик, пізнала основи рисунку, запізналась із керамікою. Діставши стипендію для студій у коледжі мистецтва Мур, вона студіює там протягом чотирьох семестрів, вивчаючи основно мистецтво букви, теорію кольорів, а також моделювання у глині і мистецтво інших пластичних форм, включно з металем, дротом і деревом. З коледжу Мур простий шлях до Пенсильвенської Академії Мистецтв, де її головним предметом було малярство з повним курсом графіки. Софія Лада закінчила Академію у 1965 р. і зразу дістала працю у відділі плянування місцевої міської управи при виготовленні панорами міста. Головною її працею була конструкція моделів будинків на основі виготовлених плянів. Та Ладу манила більше творча праця, ніж вимоглива для технічного викінчення професійна робота мистця. Після дворічного контракту Лада перейшла працювати в музею Міського Осередку (Сивік Сентер), щоб заплянувати і підготовляти мистецькі виставки. На цій роботі вона могла присвятити і деякий час своїм власним мистецьким задумам, поглибити свою творчість. Уже протягом кількох років картини Лади включені до збірних виставок, що їх організує Об'єднання Мистців Українців в Америці. Бере вона участь і в різних міських виставках, а одна з її картин була показана і обговорена на телевізійній програмі у Філядельфії, щоб зілюструвати мистецьку виставку місцевих малярів у міському музею. Молода мисткиня проявилась в ілюстрації у місячнику „Наше Життя" та в окремих виданнях для дітей дошкільного віку, як складанки, рисована азбука чи посібники для науки рисунків, що вийшли в добірному виданні під маркою „Освіта", ба навіть у проєктуванні і виконанні масок для дитячої вистави „Пан Коцький". Софія Лада не тільки вишколений майстер, але у неї власний мистецький світ, в якому вона живе. Перша індивідуальна виставка, що відбулась в жовтні у Філядельфії — 63 картини — це вислід праці і переживань мисткині за останній рік, і вони вказують, що Лада оригінальний і вдумливий мистець. Її мистецький світ — це світ казки, картини — нанесені сном, неначе якісь дивні привиди, створені на основі давнього повір'я, на канві мітичних переказів. Уже самі назви картин визначують проєкцію в надреальні райони казки: „Мандрівка у сон", „Казковий сад", „Місячне сяйво", „Світ мрій", „Тіні ночі", „Таємниці" „Зачароване озеро", „Квіт ночі". Живучи у цих районах привидів Лада старається цей свій світ передати на полотно, щоб кожний, хто оглядає її картини, міг віднайти себе в тому зачарованому світі. В осередку її надприродного світу куля сонця, що часто переходить у привид обличчя, нереального і чудного, а в похідній виростає у дерево життя, що також вкладається у замкнений круг кола. Від такої сюрреалістичної картини в притемнених кольорах ночі стає моторошно, але цей світ привидів і фантастичних уявлень приманює, він близький і рідний мистцеві. Картина „Моя пісня" — мавка в уявному човні з лебедем серед статичного плеса мрійливого зосередження — немов ілюстрація для цього внутрішнього самовияву мистця. Більшість картин на виставці мальована технікою акрилику, та є і пастелі і ґваші. У течці мистця ще й проєкти для кахлів і для виробничої кераміки, виведені на зразках народної орнаментики. Виставка була успішна, більше половини праць закуплено.

(от)

Ювілейний Фонд „Українського Історика"

У зв'язку з поміщенням звернення Українського Історичного Т-ва до українського громадянства і установ у справі відзначення десятиліття „Українського Історика" і одержанням численних листів від установ і людей, доброї волі, які бажають допомогти в праці українським історикам, бажаємо подати основні інформації про ювілейний фонд.

У першу чергу слід підкреслити, що це є одноразова акція для розбудови єдиного історичного журналу поза межами України—„Українського Історика" і видання обширної анотованої бібліографії історії України по англійськи та останньої праці бл. п. проф. Пастернака про ранніх слов'ян і інших публікацій. Всім жертводавцям—важливо знати, що УІТ є зареєстроване, як „недоходова установа". Основна ціль одноразової акції —це створення 50 тисячного фонду УІ та приєднання 1 000 нових передплатників журналу.

Щоб розбудувати ювілейний фонд-установлено наступні категорії жертводавців:

1. Фундатори „Українського Історика". Ця категорія включає жертводавців (установи і індивідуальні жертводавці), які складуть добровільний ювілейний даток від 500 до 1 000 дол. або більше. Вони стануть досмертними членами фундаторами, одержують ввесь час журнал і 5 книжок з українською тематикою (українською або англійською мовою).

2. Меценати УІ. Установи і жетводавці, які складуть пожертву від 300 до 500 долярів. Вони одержують у весь час журнал і є доживотними членами меценатами. Крім того одержать три книжки.

3. Добродії УІ. Ця категорія охоплює людей і установи, які зложать ювілейний даток у сумі від 100 до 300 дол. Вони одержуть протягом двох років „Українського Історика" і дві книжки.

4. Прихильники УІ. Установи і люди, які складуть пожертву від 50 до 100 дол. одержать однорічну ередплату УІ і одну книжку з україонознавчою тематикою. До цієї категорії також належать усі жертводавці, які зложать даток на ювілейний фонд журналу.

Усі пожертви, починаючи від березня ц. р. будуть поміщені в періодичній пресі. Листування і пожертви просимо надсилати на адресу:

Ukrainian Historian, P.O. Box 312, Kent, Ohio 44240.

Управа УІТ

Січневі роковини в Бінґгемптоні

На запрошення Управи УККА Відділ в Бінґгемптоні, на Січневі Роковини прибула п-і М. Бек. Виступала вона, як гол. прелеґентка на бенкеті, давала інтерв'ю для місцевої преси та телевізії, виступала півгодини на екрані місцевої найпопулярнішої телевізійної станції та брала участь у презентації української громади в Міській Управі. Мейор Бінґгемптону в асисті мейорів сусідніх громад Джансон Сіті і Чидікот, в урочистій церемонії під час бенкету, оцінюючи її особовість, вручив на власність символічний золотий ключ міста Бінґгемптону.

Є. В.

Головна Управа „Самопомочі"...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

Лозинський, радн. В. Ластовецький, В. Сохан, д-р В. Палідвор, інж. І. Гурик, інж. Р. Раковський, д-р М. Шпитко, дир. Е. Манацький, д-р В. Нестерчук, пані Е. Козіцька, М. Пінковський, Л. Пришляк, Ф. Колодій і мгр З. Корчинський. Після відчитання протоколу з попередніх нарад, на яких секретарювали д-р В. Палідвор і радн. В. Ластовецький, звіт з праці Головної Управи здав її голова дир. С. Спринський, який поінформував про святкування 25-ліття Відділу „Самопомочі" у Філядельфії, про наради Координаційної Ради Суспільної Служби СКВУ і про організаційну працю для заснування нових Відділів „Самопомочі". Чергові звіти склали референти: культурно-освітній радн. В. Ластовецький, суспільної опіки В. Сохан і д-р М. Шпитко, секретар д-р В. Палідвор та фінансовий референт інж. І. Гурик, який подав цифри приходів та розходів за 1972 рік, зокрема рахунків дому ГУ, членських вкладок, адміністрації, ювілейного Альманаху та видавництва „Нашого Світу". Референт видавництва мгр Є. Лозинський представив фінансовий стан та технічну сторінку видавництва журналу „Наш Світ", а адміністратор дому Головної Управи мгр З. Корчинський зреферував фінанси цього дому і пляни господарювання ним на 1973 рік. Звіти доповнили: дир. Е. Манацький, Л. Пришляк, інж. Р. Раковський та д-р В. Нестерчук, після чого схвалено ряд внесків для поширення і скріплення діяльности „Самопомочі". Більше уваги присвячено договорові між Кредитівкою і Головною Управою, на підставі якого одержуватиме Головна Управа дотації на вдержування дому ГУ і Клюбу Сеньйорів. Вкінці нарад устійнено дату наради Управ і представників Відділів „Самопомочі", яка має відбутися в суботу, 7-го квітня 1973 р. в Ню Йорку.

Приготовляють спільний американсько-совєтський космічний лет

Вашингтон. — Адміністрація крайової аеронавтики і космосу „призначила вже трьох видатних фахівців, як членів залоги американського повітряного корабля „Аполло", який має зустрітися в космосі й перевести операцію злуки з совєтським „Союзом". Цими американськими астронавтами будуть 48-річний Доналд Слейтон, який від 1963 року є керівником операцій в центрі космічних летів з людською залогою у Гюстоні та який знає дещо російську мову. Дальшими членами залоги буде генерал-бригадир Томас Стаффорд з летунства, ветеран трьох космічних летів, та колишній військовий пілот Венс Бранд. Спільний космічний лет ЗСА і СССР передбачений на половину липня 1975 року. Названі американські астронавти відідуть під кінець цього року до Совєтського Союзу, а літом цього року прибудуть до Америки совєтські астронавти, що їх проте ще не визначено. Американські і совєтські члени залоги космічних кораблів „Аполло" і „Союзу" познайомляться заздалегідь з усіма детайлями тих космічних кораблів та переведуть вишкіл в центрах космічних дослідів в ЗСА і СССР. Совєтський „Союз" вилетить з СССР на 7½ годин раніше американського „Аполло". Тепер йде праця над виготовленням всіх детайлів тієї першої міжнародної подорожі в космос.

У ПІВНІЧНІЙ ІРЛЯНДІЇ ТЕРОРИСТИ вбили 22-річного робітника на газоліновій стації і 14-тирічного юнака в католицькій дільниці Бельфасту. Речник британського війська у Північній Ірляндії заявив, що у тій країні діють „злочинні маніяки", які вбивають кожного, кого найлегше вбити.

У НЮ ЙОРКУ ВІДБУДЕТЬСЯ ВИСТАВКА Д-РА МИХАЙЛА КАЧУРОВСЬКОГО

Ню Йорк. — В неділю 4-го лютого о год. 1-ій по полудні тут у Літературно-Мистецькому Клюбі відбудеться відкриття виставки відомого українського мистця д-ра Михайла Качуровського. Маестро — колишній учень Харківської Малярської Школи. Опісля в Харківському університеті отримав докторат з медицини і тут же працював як доцент анатомії. У Філядельфії вже від 1953 року д-р Михайло Качуровський затруднений як науковий співробітник Дослідчого Інституту Очної Клініки. Він автор 70-ти наукових праць з ділянки анатомії і патології ока. Деякі принесли йому міжнародну славу. Виставляв свої картини в Дослідчому Інституті Очної Клініки у Винамейкер департаментовому склепі і нюйоркській галереї. У 1970 році отримав він першу нагороду від Мистецького Об'єднання ім. Леонарда да Вінчі у Філядельфії за акварелю „Райські ворота".

„СПІВАЄ ГАЛИНА МЕНКУШ"

„Літературна Україна" з 23 січня принесла повідомлення про успіхи молодої співачки - бандуристки із Львівщини Галини Менкуш. Вона закінчила Львівську консерваторію, виступає з новим і давнім репертуаром, в тому з думою „Буря на Чорному морі", „Невольницький плач" та ін., а в музичній обробці Ф. Глушка вона виконує думу „Сліпий" за Т. Шевченком. Особливу популярність здобула її „Ярославна", пісня про героїню із „Слова про похід Ігорів".

Ділимося з Приятелями і Знайомими сумною вісткою, що дня 16-го січня 1973 р., заосмотрений Найсвятішими Тайнами, на клініці "Mont Sinai" в Клівеленді, Огайо, полинув душею на віки до Бога наш Найдорожчий

СИНОК, БРАТ, ВНУЧОК, СЕСТРІНОК, БРАТАНОК і КУЗЕН

ЯРОСЛАВ АНДРІЙ ТЕРЕЛЯ

проживши всього 12 років.

Останні три роки жив з перещепленою чужою ниркою.

ПОХОРОН відбувся при великому здвизі Приятелів, в суботу, дня 20-го січня 1973 р. з парохіяльної укр.-кат. церкви Найсвятішого Серця на парохіяльний цвинтар.

Просимо про християнську згоду.

У великому горю:

ЛЮБА і ІВАН — батьки
ЮРІЙ, ІВАН, ВОЛОДИМИР — брати
МАРІЯ ТЕРЕЛЯ — бабуня в Україні
АННА і ВОЛОДИМИР ФЕДАНКІВ — бабуня і дідуньо
ДАРІЯ і ТЕОФІЛЬ ДРЕВЕНИЦЬКІ з донею — вуйки
ЯРОСЛАВА і ОСИП ЧЕБІНЯК з дітьми — вуйки
СТЕФАНІЯ ЄВЧУК — тета
АНТІН ФЕДАНКО — стрийко
Інж. ЄВГЕН ВИННИК — вуйко
БОГДАН ЄВЧУК зі сином — вуйко
і численна Рідня в Україні та Польщі

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ БОЛЮЧОЇ ВТРАТИ нашого Найдорожчого МУЖА, БАТЬКА і ДІДУСЯ

бл. п.

Інж. РОМАНА ГОЙДИША

будуть відправлені

СЛУЖБИ БОЖІ

в слідуючих Церквах:

2-го ЛЮТОГО 1973 р. в Церкві СВ. АНДРЕЯ, ВІННІПЕҐ, Канада;
3-го ЛЮТОГО 1973 р. в Церкві ЧЕСНОГО ХРЕСТА в АСТОРІЇ, Н. Й. — год. 8:30 рано;
3-го ЛЮТОГО 1973 р. в Катедрі СВ. ВОЛОДИМИРА і ОЛЬГИ, ВІННІПЕҐ, Канада;
5-го ЛЮТОГО ц. р. о. Семен Іжик відправить СЛУЖБУ БОЖУ в ВІННІПЕҐУ, Канада;
5-го ЛЮТОГО ц. р. — СЛУЖБА БОЖА в Церкві СВ. МИХАЇЛА, ЙОНКЕРС, Н. Й.;
В тому самому часі будуть відправлені СЛУЖБИ БОЖІ в Церквах в ЛІВОНІЯ - ДЕТРОЙТ й АРҐЕНТИНІ в Церкві ПРЕСВЯТОЇ ТРОЙЦІ.
9-го ЛЮТОГО ц. р. в Монастирі СВ. ЙОСАФАТА в ҐЛЕН КОВ буде відправлена СЛУЖБА БОЖА і ПАНАХИДА;
СУБОТА, 10-го ЛЮТОГО ц. р. о год. 9-ій рано буде відправлена СПІВАНА СЛУЖБА БОЖА і ПАНАХИДА в Церкві СВ. ЮРІЯ в НЮ ЙОРКУ, Н. Й.

Родину, Приятелів, Знайомих про молитви за душу Покійного просить дружина СТАХА з синами: ВОЛОДИМИРОМ, БОГДАНОМ з донькою МУСЕЮ з невістками КУКОЮ, ІРЕНОЮ і внучкою МАГДОЮ

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

бл. п.

ЕВГЕНА ДАЦКОВА

Найдорожчого БАТЬКА, ДІДУНЯ і ПРАДІДУНЯ

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

в суботу, 3-го лютого 1973 року

о год. 7-ій ранку

в Церкві НЕПОРОЧ. ЗАЧАТТЯ П.Д.М. в ГЕМТРЕМКУ, Міш.

Про молитви просять — ДОНЬКА і СИН з РОДИНАМИ

Замість квітів на могили Дорогих Колег

бл. п.

проф. ОЛЕКСИ ПОВСТЕНКА
Проф. ЄВГЕНА ВЕРТИПОРОХА
Інж. АНДРІЯ ВОЛОСЕНКА

складаю

20.00 дол. на УВАН і 10.00 дол. на НТШ

Іван ЖУКОВСЬКИЙ з Дружиною

Замість квітів для Дорогого

бл. п. шваґра інж. РОМАНА ГОЙДИША

складаємо 50.00 долярів на будову Церкви св. Юрія в Ню Йорку.

Мґр. ЛОБОДОЦЬКИЙ Осип і Ольга

Ділимося сумною вісткою, що 15-го січня 1973 року, по довгій та тяжкій недузі, на 60-му році життя, відійшов від нас наш найдорожчий

МУЖ, БАТЬКО та БРАТ

бл. п.

Мґр. ЮЛІЯН ЮРКІВ

абсольвент Львівської Богословії, учитель середньої школи в Стратині (Україна), учитель Рідної Школи в Рочестері, Н. Й.

ПОХОРОН відбувся в четвер, 18-го січня 1973 року в Рочестері, Н. Й.

Горем прибиті:

дружина — ІРЕНА
дочка — ХРИСТИНА з мужем ДЖЕЙМС БЕТЕН
дочка — ЛЮБА
син — ЮРКО
сестри — КАТЕРИНА та АННА в Добринові (Україна)
брати — ПАВЛО та ІВАН

В пам'ять нашого Дорогого Приятеля

Інж. Андрія Волосенка

складаємо 25.00 долярів на „Церкву в Потребі"

Стаха ГОЙДИШ і РОДИНА

Ділимося сумною вісткою, що в п'ятницю, 26-го січня 1973 року з Волі Всевишнього, несподівано відійшов у Вічність наш Найдорожчий

ЧОЛОВІК, БАТЬКО, ДІДУСЬ, СИН і БРАТ

бл. п.

Мґр. МИХАЙЛО ДУЖИЙ

б. адвокат, суддя і довголітній громадський діяч, народжений 17-го січня 1907 р. в Перемишлі, Україна.

В глибокому смутку:

ТЕОФІЛЯ — дружина
ТАМАРА — донька з чоловіком РОМАНОМ КУРОПАСЕМ і дітьми: МАРТОЮ і РОМКОМ МИХАЙЛОМ
АНАСТАСІЯ — мама в Україні
СТЕФАНІЯ — сестра в Україні
ЯРОСЛАВ — брат з дружиною ОЛЕЮ і дітьми: АНДРІЄМ, ОЛЕЮ та ЮРКОМ
ВОЛОДИМИР — брат з дружиною СТЕФОЮ

ТОВАРИСТВО УКРАЇНСЬКОЇ КООПЕРАЦІЇ

ділиться сумною вісткою з Проводами Українських Кооператив і їх Членством та усією Українською Спільнотою, що в п'ятницю, 26-го січня 1973 року помер

бл. п.

Мґр. МИХАЙЛО ДУЖИЙ

член Ради Товариства Української Кооперації.

НЕХАЙ ЗЕМЛЯ, ДЕ СПОЧИВАЄ, БУДЕ ЙОМУ ЛЕГКОЮ!

Висловлюємо глибоке співчуття Родині Покійного.

РАДА і ЕКЗЕКУТИВА ТОВАРИСТВА УКРАЇНСЬКОЇ КООПЕРАТИВИ

Ділимося сумною вісткою з Рідними і Друзями, що в суботу, 27-го січня 1973 р. по короткій і важкій недузі, несподівано, відійшов у Вічність на 74-му році життя, наш Дорогий ЧОЛОВІК, ТАТО і ДІДУСЬ

бл. п.

ІВАН ТЕСЛЯ

учасник Визвольних Змагань в рядах Українських Січових Стрільців

ПАНАХИДИ і ПАРАСТАСИ у вівторок, 30-го і середу, 31-го ц. м. о год. 7-ій вечора в похоронному заведенні H & B Humiston Funeral Home, Kerhonkson, N.Y.

ПОХОРОН в четвер, 1-го лютого 1973 р. о год. 6-ій рано з похоронного заведення до Української Православної Церкви в Баунд Бруку, Н. Дж., де о год. 9-ій рано буде відправлена Служба Божа і похорон на Українському Православному Цвинтарі св. Андрея.

Горем прибиті:

КАТЕРИНА — дружина
ОЛЬГА ВАСИЛИК — донька з чоловіком МИКОЛОЮ і дітьми: РОМАНОМ і МАРУСЕЮ
ПАВЛО ШЕЙКА — прибраний син з дружиною МАРІЄЮ і дітьми: МАЙКОМ, ПАВЛОМ і ДЖЕФФІ

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТИТУТ АМЕРИКИ ІНК.

Поминальне Богослуження з Панахидою

В ПАМ'ЯТЬ ПОМЕРЛИХ

ДИРЕКТОРІВ, КОМПОЗИТОРІВ И УЧИТЕЛІВ УМІ

відслужиться

в неділю, 4-го лютого 1973 р. в церкві св. Юра в Ню Йорку

о год. 12-ій дня при ласкавій співучасті Хору „ДУМКА"

Імена Покійних:

Роман Савицький	Володимир Цісик
Зиновій Лиско	Іван Повалячек
Іван Недільський	Ростислава Темницька
Микола Фоменко	Стефанія Дзядів
Микола Полевський	Галина Лагодинська-Залеська
Любомир Горницький	

Просимо Учнів, їхніх Батьків і Українське Громадянство взяти участь в Богослуженні.

ПРЕЗИДІЯ УМІ

ЗДОГАД ПІДТВЕРДЖЕНО, ПЕРЕСТОРОГА ЗАЛИШАЄТЬСЯ В СИЛІ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

ляв, „щорічник" присвячено, між іншим, і „питанням редагування наукових текстів". Тільки ж і цього останнього в їхніх статейках немає, як немає й рецензій на шкільні підручники, що являють собою науково - популярні праці.

Тільки учитель Микола Зінчук за довгий час від „хрущовської відлиги" та давненьких уже виступів Б. Антоненка - Давидовича заговорив виразно про русифікацію української мови в українських шкільних підручниках. Він же підтвердив і мій здогад про причину наявности в українських наукових текстах цього намулу. Ва більше: те, що він сказав на цю тему, переходить навіть межі ймовірности. Він написав: „Як відомо, ці підручники у нас уніфіковані й перекладаються мовами всіх радянських республік з російської". Має Україна, як і всі інші „радянські республіки", свої університети, а з них виходять свої висококваліфіковані науковці, фахівці з усіх галузів людського знання, аж до космонавтики включно, а підручники пишуть для всіх народів росіяни чи хоч русифіковані „націонали"! Чи це не парадокс і не ідіотизм сучасного цивілізованого світу!? Отже, всі науки до українських учнів ідуть крізь призми перекладів, а переклад навіть у наукових працях не стовідсотково повноцінне мислення. Та ще й як перекладачі-раби, що бояться відштовхуватись від мови „старшого брата"! З огляду на таку передумову Зінчук і визначив свою тему так: „Отже, йтиметься насамперед про якість перекладу". І він навів силу фактів, з яких видно, що перекладачі перекручували зміст, дотримуючись по - рабському російських текстів. Напр., учень зрозумів вислів „шахту закидають" як „засипають землею", тимчасом як у російському оригіналі мова йшла про „залишення" її, про припинення експлуатації.

Зінчук відзначає не раз, що в тому чи тому підручник аж „рясніть" від помилок, що текст „пересипано" помилками, що там чи там „ціла низка неперекладених слів". Але й у доборі українських відповідників автор констатує фатальний „метод": „Для віддання російських слів є в словниках широкий вибір українських відповідників, та вражає, що більшість перекладачів із дивовижною наполегливістю вибирають у кожному випадку найбільш для нашої мови не характерне, найменше вживане". А що він з фаху, мабуть, географ, то він і констатує дження, то він і констатує русифікацію української географічної термінології. Він пише, продовжуючи оте своє твердження: „А найприкметніших, що виражають географічні й природничі поняття, надаючи мові барв і відтінків самобутности, на сторінках підручників не здибаєш. Пустеля, пуща, праліс, крига, круча, прірва, жорства, рінь, напровесні, у вирій, левада, ярина — таких слів у підручниках з географії нема". Відзначає він і русифіковані фразеологізми, синтаксичні побудови та морфологічні утворення, що роблять самий стиль чи мовостиль цих текстів неукраїнським. А я в отій своїй статті про передруки в „Нотатнику" писав, що „її стиль нагадує більше російську мову, ніж українську". Про гумореску „Везучий" „Нового Шляху" я теж написав, що „це „зразок" суцільного (в „Свободі" надруковано помилково: „сусільного") російського мовного мислення".

Отже, й у цьому Зінчук підтвердив мої твердження.

Але нам тут з приводу статті М. Зінчука вимахувати кулаками вже не слід: якщо це там без нас зроблено, то ми мусимо це тільки сконстатувати й привітати. Це тим більше, що Зінчукова стаття, як офіційно надрукована, таки поділяла, бо в ч. 97 з 5 грудня 1972 р. в тій же „Літературній Україні" надруковано відгук за цю статтю видавництва „Радянська Школа", а в тому відгукові написано: „Вважаємо, що в ній правильно порушено питання про культуру мови підручників, зокрема з географії. Переважна більшість критичних зауважень статті цілком слушна і буде використана для поліпшення наступних видань... Переглядається склад редакторів, які виконували роботу для видавництва протягом останніх років. Вживаються заходи щодо залучення нових кваліфікованих перекладачів".

Проте це не значить, що там усі тексти, що їх наші редактори передруковуватимуть, будуть очищені від русифікаційного намулу так, що нашим редакторам можна притупити пильність. Навпаки: треба таку пильність посилити! Адже навіть після отієї моєї статті в „Свободі" не де, як у тій же таки „Свободі", у числі з 3 січня 1973 р. надруковано нотатку з „радянського" видання „Знайшли домну з княжих часів", а в тій нотатці залишено без виправлення ті русицизми, що я їх засудив у своїй статті: „виплавлювання" (витоплювання), „плавка" (топлення, витоп), „виплавлювали" (витоплювали). Про цю групу русицизмів я писав ще й раніше в „Свободі", — так невже не можна було запам'ятати?

Наприкінці цієї сумної статті хочеться хоч жартом полякати наших редакторів, що на тім світі, у пеклі їм за те, що вони забули уживане ще в „Енеїді" І. Котляревського українське слово, „вливатимуть розтоплене срібло в рот".

Кажу, в пеклі, бо в рай таких грішників ніхто не допустить.

„Ню Йорк Дейлі Нюз" про українців у Ню Йорку

Ню Йорк. — Під наголовком „Невгасима мрія" помістив Сідні Філдс у найбільш поширеному в ЗСА щоденнику „Дейлі Нюз" репортаж, у числі з 29 січня ц.р., про Український Народний Дім при Другій евеню, про його менаджера адвоката Онуфрія Германюка та взагалі про українців у Ню Йорку й ЗСА.

За дверима УНДому при 140 Друга евеню, сказано в репортажі, сходяться українці, які живуть із своєю невгасимою мрією про незалежність України. Там відбуваються проби вистав для театрів Бродвею, там є першоклясний ресторан із Старого Світу, там є бара, де старі й молоді сидять і журяться долею України та новими арештами, що їх провадять росіяни в Україні; там шведи танцюють своє „гамбо", „і там є Онуфрій Германюк, колись адвокат у польській частині України, який читає й пише по-латині та знає греку, а тепер є менаджером цього чотириповерхового дому та й далі захоплюється Америкою". Він захоплюється Америкою, „бо тут ніхто не питає, хто ти і куди йдеш, ніхто не каже, де маєш працювати" і т.д. У розділі репортажу „Збереження культури" автор розповідає про 1 мільйон 800 000 українців у ЗСА різних генерацій, з того 150 000 українців у Ню Йорку, як це подав у розмові О. Германюк. „Більшість із них належать, безпосередньо чи посередньо, до 10 різних груп, які мають за свій осередок УНДім. Вони збираються, в тому й з-поза Ню Йорку, щоб зберігати свою мову, культуру й дух, те, що давні й сучасні царі хочуть знищити". Після переліку назв організацій, товариств і груп в УНДомі, згадано, що там робили проби бродвейської вистави „1776" і також невдалої вистави „Вія Галяктіка". О. Германюк хвалив ресторан, особливо борщі, що їх готує п-і Лопатинська. „Йому 68 років, він вчена людина, іноді пише про свої молоді роки до українського щоденника „Свобода". Далі йде розповідь про родину п-а Германюка, якого читачі „Дейлі Нюз" бачуть на фотознімці, в УНДомі на тлі українських взорів та англійського напису „Звільніть українських політичних в'язнів". Після розповіді про його життя, автор навів слова О. Германюка про переслідування українців та ін. в СССР і змагання народів до свободи: „Ми не росіяни. І ніколи ними не будемо, які б не були тирани".

ЕВРОПЕЙСЬКА РЕАКЦІЯ НА МИР У В'ЄТНАМІ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

СА (як цього сподіваються „праві" політичні кола), відтягнувшися з В'єтнаму і маючи далі розв'язані руки, звернуть більше уваги на европейський континент, щоб стримувати тривалу совєтську експансію на цьому континенті? Чи, може, ЗСА, зліквідувавши цей конфлікт й усунувши таким чином причину „неприязни" з СССР, почнуть провадити політику „співпраці" з Москвою — і то навіть „через голови" своїх західньоевропейських союзників, беручи, до речі, приклад з політики Помпіду або Брандта, які наввипередки намагаються досягти такої співпраці? Бож, видається, у [illegible] починає ширитися погляд, що настав час повернутись до певного ізоляціонізму і що навіть у випадку, якщо Західня Европа попаде в більшій чи меншій мірі під вплив СССР, ЗСА не будуть безпосередньо загрожені і зможуть „самі собі дати раду" з ще більше, ніж сьогодні, потужним СССР.

Якщо це друге припущення виявиться правильним, тобто якщо ЗСА будуть шукати „співпраці" з СССР і не будуть стримуючо діяти на деякі західньоевропейські держави, які, задивлені у можливі користі для себе через господарське „наближення" до СССР, прагнуть за всяку ціну досягти „відпруження" з Москвою, — якщо так виглядатиме майбутня політика Заходу супроти СССР, то це може мати фатальні наслідки. І така політика була б, на наш погляд, наскрізь помилковою і згубною. Західня Европа була б так чи інакше змушена коритися диктатові з Москви. А ЗСА мали б перед собою понадпотужного противника, який зміцнився б навіть „невтральною" Західньою Европою, яку, як активного союзника, втратили б ЗСА. А щодо поневолених Москвою народів, то вони ще й ще раз переконалися б, що можуть покладатися лише на свої власні сили і на ті розкладові процеси всередині СССР, які будуть іти далі, не зважаючи на зріст зовнішньої потуги СССР. Але чи ці внутрішні розкладові процеси, на які, певно, покладають надії і політичні кола західнього світу, не завершаться запізно для Заходу, тобто після того, як йому доведеться перенести нищівні потрясення?!

ВІК ДИТИНИ МІЖ 3 І 5 РОКОМ ЖИТТЯ — ЦЕ ЧАС, КОЛИ ДИТИНА ДІСТАЄ ВСЕ, ЧИМ ВОНА БУДЕ В ДОРОСЛОМУ ВІЦІ. ЦЕЙ ЧАС ТРИВАЄ ДУЖЕ КОРОТКО — НЕ ПРОГАЙНУЙТЕ ЙОГО ДЛЯ ДОБРА ВАШОЇ РІДНОЇ ДИТИНИ!

ЦІНИ ОГОЛОШЕНЬ В ЩОДЕННИКУ „СВОБОДА"

1 ІНЧ ЧЕРЕЗ ОДНУ ШПАЛЬТУ за культурні імпрези (академії, посмертні згадки, розшуки, подяки)	$2.00
1 ІНЧ ЧЕРЕЗ ОДНУ ШПАЛЬТУ за приватні концерти, бизнесові оголошення (забави, фестини, пікніки, бенкети, банки, продаж домів і т. д.)	$3.00
ОГОЛОШЕННЯ ЧЕРЕЗ 8 ШПАЛЬТ (ціла сторінка) по ... за інч за кожного рода оголошення.	$3.00
ВИГОТОВЛЕННЯ КЛІШЕ на одну шпальту	$4.75
ВИГОТОВЛЕННЯ КЛІШЕ на дві шпальти	$6.50

ОГОЛОШЕННЯ НА ЧЕРГОВЕ ЧИСЛО (2 ДНІ ПЕРЕД ПОЯВОЮ) ПРИЙМАЄТЬСЯ ТІЛЬКИ ДО 12-ої ГОДИНИ ДНЯ.

ПОВІДОМЛЯЄТЬСЯ всі організації, установи і поодинокі особи, які довгують за оголошення, що адміністрація буде змушена відкинути чергове оголошення, доки не будуть вирівняні попередні рахунки.

ТАРЗАН, Ч. 6879. Тарзан лякається турбот від золотого скарбу

З таким запасом золота, Ах-Ю, ви можете бути багатшими за всіх людей у великому світі, що їх ви ніколи не бачили...

Ми багаті, Тарзане, коли маємо добрі речі з'їсти і коли ніщо не шкодить нам!

Але, коли вони почали сходити вділ до їх мирної оселі, Тарзан освідомлює, що напевне клопіт настане для тих безборонних створінь, коли ловці золота діянаються про їх золотий скарб...